Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 30 май, сешанба ◆ № 125. (13.685). ◆ БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Н. В. ПОДГОРНИЙ ТОШКЕНТДА

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳнинг таклифига биноан 29 майда расмий визит билан Москвадан Афғонистонга жўнаб кетди.

У билан бирга Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. Холов, СССР Энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. М. Виноградов жўнаб кетдилар.

СССР Давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Н. В. Подгорнийни Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев ва бошқа ўртоқлар кузатиб қолишди.

* * *

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ таклифига мувофиқ, расмий визит билан Кобулга бораётган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 29 май кечқурун Тошкентга келди.

Тошкент аэропортида Н. В. Подгорнийни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг масъул ходимлари кутиб олдилар. (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ

Совет ҳокимияти йилларида қишлоқларимизнинг қиёфаси, қишлоқ аҳлининг моддий ва маънавий ҳаёти беқиёс даражада ўзгарди, ўсди, камол топди. Шу туфайли колхоз, совхоз кишиларининг меҳнати тобора самарали бўляпти, уларнинг ижодкорлиги, ташаббускорлиги ошяпти. Улар эндиликда ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш, экинлар ҳосилдорлигини ошириш учунгина эмас, балки қишлоқ жамолини гўзаллаштириш, унинг ҳуснига-ҳусн, кўркига кўрк қўшиш йўлида, унинг маданиятини юксалтириш иштиёқида астойдил курашмоқдалар.

КПССнинг XXIII съездидан кейин, Совет ҳокимиятининг 50 йиллик тўйи муносабати билан колхоз қишлоқлари, совхоз посёлкаларини обод қилиш соҳасида катта ишлар қилиняпти. Совет давлати бу мақсадларга кўплаб маблағ ажратмоқда, қурилиш ташкилотлари моддий-техника базасини мустаҳкамламоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советларининг ишини яхшилаш тўғрисида»ги қарорида кўрсатилганидек, маҳаллий Советлар аҳолининг турмуш маданиятини ошириш соҳасида ҳамиша ғамхўрлик қилишлари даркор. Дарҳақиқат, республикамиздаги кўплаб район, қишлоқ Советлари кенг жамоатчиликнинг бевосита ёрдами, актив иштирокида қишлоқларни қайта қуриш, ободонлаштириш режаларини тузиб чиқиб, уларни ўз сессияларида ишчанлик билан муҳокама қилмоқдалар, чиқарилган қарорларнинг бажарилишини қатъий назорат этиб бормоқдалар. Натижада аҳолига кўрсатилаётган коммунал-маиший хизматлар ҳажми кўпайди, қишлоқ меҳнаткашларининг турмушига маданият тобора кенгроқ кириб боряпти. Чунончи, Бухоро область Свердлов районидаги Сепата қишлоқ Советининг ташаббуси билан Киров номли, «Ленинград» колхозларида маданий қурилиш соҳасида ибратли ишлар амалга оширияпти. Мазкур хўжаликларда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатувчи объектлар қад кўтармоқда, медицина хизмати, савдо қилиш савияси тубдан яхшиланмоқда. Бунга сабаб шуки, қишлоқ Совети (раиси Д. Бобоев), унинг депутатлари ўз ҳуқуқларидан тўғри фойдаланиб, ишлаб чиқариш ҳамда маданий қурилиш масалалари билан конкрет шуғулланишаётир. Қишлоқ депутатлари ўз сайловчиларининг турмуши, талаб — эҳтиёжларига кун сайин эътибор билан қараб, уларнинг наказларини мумкин қадар тезроқ бажаришга эришяпти. Шу билан бирга улар наказлар келишини кутиб ўтирмасдан, маданий қурилиш масалаларини ҳал этишда шахсан ташаббус кўрсатишяпти. Республикада бундай қишлоқ советлари анчагина бор. Масалан, Москва районидаги Ленинобод, Ленин районидаги Кужган, Янгиариқ районидаги Сарапоён қишлоқ Советларининг депутатлари ҳам жонажон қишлоқлари жамолини очишга зўр ҳисса қўшишяпти.

Буларнинг ҳаммаси табиий бир ҳол. Чунки маҳаллий Советларнинг ҳозирги пайтда қишлоқ маданиятини юксалтиришдан муқаддасроқ, хайрлироқ иши йўқ дейиш мумкин. Дарҳақиқат, колхоз ва совхозларда маданий-маиший хизматни яхшилаш, маданий-оқартув объектларини тезроқ қуриб фойдаланишга топшириш, умуман дала меҳнаткашларининг маданий турмушини ривожлантириш кўп жиҳатдан Советлар, халқ хизматкорлари бўлган депутатларнинг ишчанлигига, одамларга нисбатан ғамхўрлигига боғлиқ. Бу ишга оммавий тус бериш, кенг меҳнаткашлар оммасини маданий қурилиш соҳасига актив жалб этиш айниқса муҳим.

Коммунистик партиямиз Советларнинг коммунистик қурилишдаги ролини янада ошириш, уларнинг ишлаб чиқаришга, маданий қурилиш ва кишилар тарбиясига таъсирини кучайтириш режаларини кўрсатиб берди. Чиндан ҳам қишлоқ ва посёлка Советларининг хўжаликка раҳбарлик, меҳнаткашлар фаровонлигини юксалтиришдаги роли кейинги вақтларда бениҳоя ошди. Уларнинг фаолияти кишиларимизнинг кундалик ҳаёти, меҳнати, тарбияси билан мустаҳкам боғлангандир. Советларнинг бошида ташвиши кўп. Лекин улардан энг муҳими — меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондиришдир.

Бироқ бизда ҳамма қишлоқ, посёлка Советлари, депутатлар ўз бурчларини яхши англаб олган, қишлоқларни ободонлаштириш соҳасидаги масъулиятни чуқур ҳис қилади, деб бўлмайди. Айрим район ва қишлоқ Советлари узундан-узоқ қарорлар чиқариш билан кифояланиб, ана шу қарорларнинг ижроси ҳақида қайғурмайдилар, ўз ҳуқуқларини хўжалик раҳбарларига бериб қўйиб, мустақил иш юритиш, ташаббус кўрсатиш ҳақида ўйламайдилар. Натижада қишлоқ қурилиши, маданий-маиший хизмат учун ажратилган маблағлардан фойдаланилмай қолади. Шунингдек, ободонлаштириш ишларига қишлоқ зиёлилари, кенг жамоатчилик жалб этилмайди. Бу аснода Избоскан районидаги 8-совхоз посёлкасини мисол келтириш ўринлидир. Мазкур хўжалик ташкил топганига қарийб 40 йил бўляпти. Совхоз йилдан-йилга пахтадан мўл ҳосил олади, даромадлари чакки эмас. Бу ерда юзлаб олий ва ўрта маълумотли зиёлилар, қишлоқ хўжалик мутахассислари ишлайди. Бироқ совхоз раҳбарлари, айниқса посёлка Советининг беҳафсалалиги туфайли маданий қурилиш райондаги бошқа хўжаликлардагига нисбатан жуда оқсаб қолган. Совхоз меҳнаткашлари мириқиб маданий дам оладиган тузукроқ жой йўқ. Оммавий-сиёсий, маданий-оқартув ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Посёлка Совети, депутатлар эса бу аҳвол билан муроса қилиб келишяпти, Шеробод районидаги айрим қишлоқ Советлари фаолиятида ҳам бундай камчиликлар учрайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, қишлоқ маданиятини юксалтириш деганда янги клублар, кутубхоналар, маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари қуриш, маданият университетлари очишгина кўзда тутилмайди. Ҳамма гап ана шу маданият ўчоқларидан моҳирона фойдаланишда, хизмат кўрсатиш савиясини кўтаришда қолган. Янги клуб қурилса-ю, ойда-йилда бир очилса, маданий-оқартув ишлари олиб борилмаса, ундан нима фойда? Маҳаллий партия, совет, жамоат ташкилотлари қишлоқда юксак маданий турмуш учун курашар эканлар, улар бу соҳанинг ҳамма тармоқ ва қирралари бир текисда ривож топишини таъминлашлари керак. Янги уй-жойлар, жамоат ва маданий-оқартув бинолари қуриш билан бирга, кишилар ўртасида янгича, коммунистик муносабатларни жонлантириш, янгича, замонавий урф-одатлар, маросимларнинг кенг қулоч ёзишига эришиш айниқса муҳим. Бу борада ҳам қишлоқ Советлари, депутатлар зиммасида катта вазифалар турибди.

Қишлоқ Советлари маҳаллий саноат корхоналари билан мустаҳкам алоқа боғлашлари, уларнинг имкониятларидан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишлари зарур. Хўжалик раҳбарлари эса Советлар билан ҳамкорликда қишлоқ маданияти ҳақида, дала меҳнаткашларининг унумли ишлаши, яхши дам олиши тўғрисида ўйлашлари, жонбозлик кўрсатишлари керак.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилейи тантаналари тобора яқинлашиб келяпти. Бу байрам Совет тузуми иқтисодий ва маданий қурилишда эришган ютуқларни, тузумимизнинг афзалликларини, унинг жаҳонда эришган юксак обрўсини яна бир бор намойиш қилади. Бу байрам Совет қишлоғининг 50 йил мобайнида ўзгариб кетган гўзал қиёфасини, юксак маданиятини, одамларининг юқори савиясини, онглилигини ҳам намойиш қилади. Шу боисдан ҳам колхоз қишлоқлари ва совхоз посёлкаларини тағин ҳам обод, кўркли қилиш, улуғ юбилейни ҳам меҳнатда, ҳам маданий қурилишда зўр марраларни эгаллаш билан нишонлаш — партия, совет ташкилотлари, қишлоқ депутатлари ва зиёлиларининг, ҳаммамизнинг жонажон бурчимиздир.

ЮКСАК МУКОФОТ ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

СЎЗ — ОРДЕНЛИ ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИГА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган, юбилей йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун интилаётган коллективимиз аъзолари қувончининг, севинчининг чеки йўқ. Бошқа илғор хўжаликлар қатори бизнинг совхозимиз ҳам ҳукуматимизнинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланди.

Олий мукофот совхозимиз пахтакорлари, чорвадорлари, ғаллакорлари, сабзавотчилари, соҳибкорларининг меҳнатига, уларнинг деҳқончилик маданиятини ошириш, барча ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, унинг таннархини арзонлаштириш мақсадида олиб бораётган курашларига, бу соҳада эришган муваффақиятларига берилган муносиб баҳодир. Уларнинг жонажон партиямиз XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейин бўлиб ўтган Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириш, мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтириш ва шу тариқа коммунизмнинг моддий-техника базасини, давлатимизнинг куч-қудратини мустаҳкамлаш каби олижаноб ва муқаддас ишга қўшаётган ҳиссаларига берилган муносиб баҳодир. Бунинг учун ишчиларимиз, механизаторларимиз, мутахассисларимиз партия ва ҳукуматга чин юракдан миннатдорчилик билдирмоқдалар.

Ҳақиқатан ҳам хўжалигимиз коллективи яхши меҳнат қиляпти, пахтачилик ва ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларини юксалтиришда йил сайин қувончли натижаларга эришяпти. Буни кейинги 2-3 йилнинг мисолида яққол кўриш мумкин. Аввало шуни айтиш керакки, совхозимизда етти йиллик планнинг пахта етиштириш соҳасидаги топшириғи анча ошириб бажарилди. Етти йилликнинг охирига келиб, ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги 29,2 центнерга етказилди ва 1965 йили давлатга 11900 тоннадан зиёд пахта сотилди.

Бироқ, пахтакорларимиз бу кўрсаткич билан қаноатланиб қолмадилар. Улар янги беш йилликда ҳам ҳосилдорликни, ҳам ялпи ҳосилни ошириш режаларини белгиладилар ва кўзланган юксак марраларни эгаллаш сари дадил қадам ташлаяптилар. Бултур 4042 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30,7 центнердан ҳосил олинганлиги, ҳосилдорлик 1965 йилга нисбатан бир ярим центнер ва ялпи ҳосил 600 тоннадан зиёд оширилганлиги бунинг далилидир.

Пахтачилигимизнинг бундан кейин янада юксалиш истиқболининг асосий гарови бўлган комплекс механизацияни, айниқса машина теримини кенг жорий этиш туфайли ана шундай қувончли натижаларга эришиш мумкин бўлаётир. Бултур 10124 тонна ёки етиштирилган барча ҳосилнинг 81 проценти машиналарда териб олинди. Далада 125 та терим агрегати ишлади, унинг ҳар бири билан ўрта ҳисобда 77 тоннадан пахта терилди. Шу туфайли йиллик план 26 кунда бажарилди, терим мавсуми эса ҳаммаси бўлиб 45 кун давом этди.

Бу соҳада, айниқса, механизаторлар бошчилигидаги комплекс механизациялашган звенолар жуда катта роль ўйнадилар. 87 та ана шундай звенонинг ҳаммасида ҳосил нуқул машиналарда терилди. Мутал Ёқубов, Халил Тошболтаев, Тўйчи Валиев, Тилаболди Қодиров, Абдувоҳид Муродов, Абдурашид Ғаффоров, Қўшоқ Абдуқодиров каби ўртоқлар ўз звеноларида мўл ва арзон ҳосил етиштириш, теримни максимал даражада машиналаштиришни таъминлаш билан бир қаторда, ўзлари «зангори кема»да 100-120 тоннадан, Ридван Чки, Иброҳим Акбаров ва Аметчик Амет каби пешқадам механизаторлар эса 150-170 тоннадан пахта теришди.

З. МАХСУМОВ,

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

<> <>

Хўжалигимизда фақат ҳосил йиғим-теримигина эмас, балки пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган барча иш жараёнлари асосан машина ва механизмлар ёрдамида бажарилади. Бу, меҳнат унумдорлигини тобора кўтариш, кам меҳнат ва маблағ сарфлаб, арзон ва сифатли маҳсулот олиш, рентабелликни ва бинобарин ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш имконини беряпти. Бултур пахтачиликка бириктилган ҳар бир ишчи ҳисобига 17,1 тоннадан пахта етиштирилди. Бир центнер пахта етиштиришга ҳаммаси бўлиб 1,9 киши-куни сарфланди, унинг таннархи 19 сўм 92 тийинга тўғри келди ва 1965 йилдагига нисбатан 44 тийин арзонлашди. Ҳар гектар пахта майдони совхозга 246 сўм соф фойда келтирди. Шу туфайли хўжалик умуман ишлаб чиқаришдан 1965 йилдагига нисбатан 200 минг сўмдан кўп — қарийб 1 миллион сўм соф фойда олди ва ишлаб чиқаришнинг рентабеллик даражаси 36 процентдан ошиб кетди.

Совхозимизда қўлга киритилаётган барча муваффақиятларни ўзларининг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари билан таъминлаётган, ҳаммадан кўп ва арзон пахта етиштираётган, комплекс механизацияни ва ҳосил йиғим-теримини машиналаштиришда барчага ибрат бўлаётган, пахтачиликни юксалтириш каби муҳим ишга қалбининг нурини, меҳр-муҳаббатини сарфлаётган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустафо Чачи, Маҳмуд Динаев, Кўкку Муаззас, Тўйчи Валиев, Алихон Акбаров, Жапеш Халот ўртоқлар каби кўп сонли моҳир, тажрибали пахта усталари етишиб чиқди.

Хўжалигимизда фақат пахтачилик эмас, балки бошқа тармоқлар ҳам тез суръатлар билан юксалиб бораётир. Фермаларда 1677 бош қорамол, шу жумладан 600 бош сигир, кўп сонли чўчқа ва паранда боқиляпти. Бултур ҳар бир сигирдан 2300 килограммдан сут соғиб олинди. Давлатга 240 тонна гўшт, 1115 тонна сут сотилди, барча турдаги чорва маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планлари ошириб бажарилди.

Ишчиларимиз, мутахассисларимиз юксак мукофот кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшди, янги, янада юксак марраларни эгаллаш, юбилей йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тағин ҳам кўпайтириш учун курашга илҳомлантирди, дейишмоқда. Бу йил 4048 гектар майдонга чигит экилди. Экиннинг ривожи яхши. Чунки бултур кузда шудгорлаш билан бир вақтда ерга солинган ўғитдан ташқари, чигит экканда ҳар гектар ерга 100 килограммдан сульфат аммоний ва 100 килограммдан суперфосфат солинди. Яганалаш барвақт ва сифатли тугалланди. Ҳозир ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 92 минг туп кўчат бор. Чигит униб чиқиши биланоқ парвариш кучайтириб юборилди. Ҳозир далада 85 та культиватор ишлаяпти. Барча майдондаги экин бир марта озиқлантирилди. Ғўзанинг иккинчи комплекс парвариши қизғин давом этяпти. Ҳамма бўлим, бригада ва звеноларда суғориш оммавий равишда бошлаб юборилди. Шу туфайли экин нормал ўсиб ва ривожланиб, ёппасига шоналай бошлади.

Бу йил ҳар гектар ердан 32 центнердан — ҳаммаси бўлиб 13 минг тонна пахта етиштириш, маҳсулот етиштиришга меҳнат ва маблағ сарфини янада камайтириб, унинг таннархини тағин ҳам арзонлаштириш, олинадиган соф фойдани кўпайтириб, рентабеллик даражасини ошириш юзасидан олинган мажбуриятлар албатта бажарилади. Механизаторларимиз олий мукофотга жавобан илгари ваъда қилинганидек 10 минг эмас, балки 11 минг тонна пахтани машиналарда териш ҳақида ваъда беришмоқда.

Айни вақтда давлатга ўтган йилгидан анча кўп бошқа хил деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб берилади. Бу — коллективимизнинг ўз меҳнатига берилган мукофотга берган амалий жавоби бўлади.

СУРАТЛАРДА: 1. Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг бош агрономи (чапда) В. Бакулин, совхоз директори З. Махсумов, бўлим бошқарувчиси М. Динаевлар пахтазорда. 2. Мамасоли Кимсанов бошлиқ комплекс механизациялашган звено даласида культивация пайти.

А. Тўраев фотолари.

«КУМУШ ТОЛА» КАРВОНЛАРИ

ПИЛЛАЧИЛАРИМИЗ РАПОРТ БЕРМОҚДАЛАР

<> <>

Вобкент районининг пиллачилари давлатга 330,5 тонна ўрнига 334 тонна пилла сотиб, планни анча ошириб бажардилар. Вобкентлик заршунослар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 40 тонна пилла сотиш мажбуриятини олишди.

●

Бухоро областининг Свердлов райони ҳам пилла тайёрлаш планини анча ошириб бажарди. Тайёрлов пунктларига 212 тонна «кумуш тола» топширилди. Свердловликлар давлатга яна 15 тонна пилла сотиш ҳақида ваъда беришди.

●

Шу областдаги Ромитан районининг пиллачилари ҳам маррага етдилар. Давлатга 272,5 тонна пилла сотилиб, план 101,5 процент адо этилди. Район пиллачилари мамлакатга яна 21 тонна пилла етказиб бериш ҳақида сўз беришди.

●

Калинин районининг пиллачилари Тошкент областида биринчи бўлиб пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари ошириб бажардилар. Давлатга 207 тонна юқори сифатли пилла етказиб берилди. Район пиллачилари яна 10 тонна пилла тайёрлашмоқчи.

●

Сирдарё районининг пиллачилари ҳам қўриқ областда биринчи бўлиб маррага етдилар. Давлатга пилла сотиш плани муддатидан илгари ошириб бажарилди. 85 тонна юқори сифатли пилла тайёрланди. Район пиллачилари давлатга яна 10 тонна пилла сотамиз дейишяпти.

●

Бухоро область, Ғиждувон районидаги Карл Маркс номли колхоз давлатга 27,5 тонна пилла сотиб, планни анча ошириб адо этди. Қоракўл районидаги «Москва» колхозининг пиллачилари 17400 килограмм пилла тайёрлаб, ўз устларига олган мажбуриятни ҳозирнинг ўзидаёқ анча ошириб бажардилар. Улар давлатга яна 2000 килограмм пилла сотиш ҳақида сўз беришди.

●

Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз давлатга 10470 килограмм «кумуш тола» сотиб, планни ошириб бажарди. Колхоз пиллачилари пилланинг ялпи ҳосилини 12 тоннага етказиш мажбуриятини олишди.

Дастлабки ғалаба

Тожикистон ССР, Регар районидаги Ленин номли колхоз аъзолари билан юбилей йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун мусобақалашаётган Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг аъзолари дастлабки ғалабага эришдилар. Хўжаликда пилла тайёрлаш плани муддатидан илгари 114 процент бажарилди. Давлатга пландаги 12400 килограмм ўрнига 14100 килограмм сифатли пилла сотилди. Ваъдасига вафодор миришкорлар давлатга яна 2500 килограмм пилла сотиш ҳақида сўз беришди.

ЖАҲОН ЁЗУВЧИЛАРИГА СССР ЁЗУВЧИЛАРИ IV СЪЕЗДИНИНГ МУРОЖААТИ

Биз, Совет Иттифоқи кўп миллатли адабиётининг вакиллари, дейилади мурожаатда, тинчлик ва демократия шароитида инсоният тараққиётини, фан, санъат ва адабиётнинг равнақини яқин ва азиз деб билган маданиятнинг барча арбобларини табриклаймиз.

Бизнинг съездимиз шонли сана — инсоният тарихида янги даврни бошлаб берган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг эллик йиллиги билан бир вақтга тўғри келди. Совет кишилари янги дунёни барпо этиш каби буюк ишни бажариш жараёнида бутун дунёдаги соф виждонли кишиларнинг дўстона мадади ва фидокорона ёрдамини ҳар доим ҳис қилиб келдилар ва ҳозир ҳам ҳис этмоқдалар.

Бугун биз, дейилади мурожаатда, халқларнинг виждони ва ақл-идрокини ўз ижодида гавдалантираётган кишиларнинг ҳаммасини замонамиздаги маънавий курашда ўз ўрнини белгилаб олишга чақирамиз. Бир вақтлар Горький ва Барбюс томонидан қўйилган: маданият усталари, сизлар ким билан? деган савол ҳозирги кунда янги куч билан жаранглаб эшитилмоқда. Ҳозирги вақтда бу масала қуйидагилардан далолат беради:

Биз, маданият арбоблари Америка империализмининг Шарқи-Жанубий Осиёдаги жиноятларига чек қўйиш учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигига қарши қилинаётган фитналарни, янги ва эски мустамлакачилик кирдикорларини барбод этиш учун ўз таъсиримиздан, ўз нуфузимиздан, кишиларнинг ақл-идроки ва қалбларига кўрсатадиган таъсиримизнинг бутун кучидан фойдаланамизми, ёки бепарволик ва фатализм туйғусига берилиб, қўл қовуштириб ўтириб, ўзимизни кучайиб бораётган хавф олдида, инсоният душманларининг макри олдида ожизлик гирдобига ташлаймизми;

реваншчилар ва янги нацистларнинг интилишлари олдида халқларни хушёрликка ундай оламизми, ёки ўтмишнинг фожиали тажрибасини эсдан чиқариб, фашизм заҳарли меваларининг пишиб етилишига имкон берамизми;

ҳарбий хунталарнинг исёнларини уюштираётган халқаро реакциянинг ҳамласидан демократик тартиб-қоидаларни қаттиқ туриб ҳимоя қила оламизми, ёки ўз қобиғимизга худбинларча ўралиб қолиб, озодликка, бу озодлик учун курашаётган ва қонли ўч олиш хавфи остида қолган олижаноб кишиларга хиёнат қиламизми.

Биз шундай эътиқодга асосланамизки, деб таъкидлаб ўтилади мурожаатда, замонамиз адабиёти ва санъатидаги тафовут турли бадиий усулларнинг вакиллари ўртасида эмас, балки ўз ижодида ва ижтимоий фаолиятида инсониятнинг юксак идеалларидан илҳомланаётган санъаткор билан ёзувчининг ана шу буюк вазифасидан бўйин товлаётган ва одамларнинг асоратга солинишига истар-истамас ёрдам бераётган кишилар ўртасида содир бўлмоқда.

Маданият, адабиётнинг барча соф виждонли арбоблари, чинакам сўз усталари инсоннинг келажаги учун, инсонпарварлик ва демократия учун курашда бирлашишлари керак.

Съезд делегатлари жаҳон ёзувчиларини тинчлик, озодлик, демократияни, социал тараққиётни, маданиятнинг кўп минг йиллик тараққиёти даврида кишилар тўплаган барча бойликларни ҳимоя қилмоқ учун жипслашишга даъват этадилар!

ГРЕЦИЯДАГИ ВОҚЕАЛАР МУНОСАБАТИ БИЛАН СССР ЁЗУВЧИЛАРИ IV СЪЕЗДИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Биз, совет ёзувчилари, дейилади резолюцияда, Грециянинг маънавий маданиятини астойдил ҳурмат қиламиз. Биз фашизмга қарши улуғ жанг йилларида иттифоқчимиз бўлган грек халқи билан дўстлик туйғулари туфайли боғланганмиз. Шу сабабли биз бу мамлакатдаги хунук воқеаларни ташвиш билан кузатиб турибмиз. 1967 йил 21 апрелда бўлган фашист тўнтариши ана шу хунук воқеаларни бошлаб берган эди.

Демократик партиялар ҳамда неча юзлаб касаба союз, жамоат ташкилотлари ва маданий ташкилотлар тарқатиб юборилди, уларнинг раҳбарлари қамоққа олинмоқда ва қаттиқ азобланмоқда. Фашист фитначилар фикр ва матбуот эркинлигига қарши шафқатсиз ҳужум қилмоқдалар, Греция интеллигенциясининг вакилларини таъқиб этмоқдалар.

Резолюцияда демократик Греция таниқли арбобларининг номлари кўрсатилади. Булар Манолис Глезос, Илиас Илиу, Васо Катраки, Гзаверос Карусос ва бошқа кўпгина ватанпарварлардан иборат. Ҳозирги вақтда уларнинг ҳаёти хавф остида қолди.

Биз, совет ёзувчилари, барча совет кишилари Грецияда фашизм тикланаётган бир пайтда бунга бепарво қарай олмаймиз. Совет ёзувчилари IV съездининг қатнашчилари Грециядаги фашист ҳарбий диктатурасининг жабр-зулм ва террор режимига қарши қаттиқ норозилик билдирадилар.

Биз, дейилади резолюцияда, грек халқининг демократик ва инсоний ҳуқуқлари тиклансин ҳамда фашист хунтасининг ҳамма асирлари озод қилинсин, деб талаб этамиз.

Грек ёзувчиларига, фан ва санъат арбобларига, монархист-фашист диктатуранинг барча қурбонларига озодлик!

Грецияда фашизмга йўл йўқ!

ВЬЕТНАМ МАСАЛАСИ ЮЗАСИДАН СССР ЁЗУВЧИЛАРИ IV СЪЕЗДИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Ёзувчиларнинг тўртинчи Бутуниттифоқ съезди жаҳон жандарми деган шармандали ролни бажараётган Америка империализми томонидан Вьетнамда олиб борилаётган жиноий ва ваҳшиёна уруш муносабати билан барча совет адибларининг қаҳр-ғазабини изҳор қилади.

Америка ҳарбийлари, дейилади яна резолюцияда, энг шафқатсиз урушни кучайтира бормоқдалар. Тинч уй-жойлар, мактаблар, кутубхоналар ва касалхоналарга кун сайин дўлдек ўқ ёғдирилмоқда. Ана шу биноларнинг ҳаробалари остида хотин-қизлар, кексалар ва болалар ҳалок бўлмоқдалар.

Биз, совет ёзувчилари бутун халқимиз билан биргаликда ўз мамлакатининг шаъни-шарафи ва озодлигини мардона ҳимоя қилаётган вьетнамлик қаҳрамон қардошларимиз билан бирдам эканлигимизни яна бир марта айтамиз.

Биз АҚШ ҳукуматидан бомбардимон қилишларни дарҳол ва сўзсиз тўхтатишни талаб қиламиз. Биз курашаётган вьетнамлик қардошларимизга амалий ёрдам бериш учун Коммунистик партия ва Совет ҳукумати кўраётган тадбирларни астойдил маъқуллаймиз.

Биз адибнинг қаламини солдатнинг найзаси билан бир қаторга қўйган, ватанпарвар жангчиларнинг биринчи сафларида бораётган Вьетнамдаги қардош ёзувчиларга қизғин салом ва иззат-ҳурмат сўзларини йўллаймиз.

Биз Америка империалистларининг Вьетнам тупроғидаги жиноий ёвузликларига қарши қаҳр-ғазаб билан қаттиқ норозилик билдираётган жаҳондаги барча эрксевар кишиларга қизғин табрик сўзларимизни йўллаймиз.

Вьетнам меҳнаткашларининг иши ҳаққоний ишдир ва улар муқаррар ғалаба қозонадилар!

ХОРАЗМ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

УРГАНЧ, 29 май. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашаётган Хоразм областининг чорвадорлари улкан ютуқни қўлга киритдилар. Давлатга 49 минг донадан зиёд ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 2436 дона кўп қоракўл тери сотилди ва план муваффақиятли адо этилди.

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТИНИНГ БОШЛИҒИ МОСКВАГА КЕЛДИ

МОСКВА, 29 май. (ТАСС). Сурия Араб Республикаси давлатининг бошлиғи, Сурия президенти доктор Нуриддин Отаси бугун дўстона визит билан Совет Иттифоқига келди.

Внуково аэродромида ҳурматли меҳмонни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва бошқа Совет давлат арбоблари кутиб олдилар. Фахрий қоровул саф тортиб турди, Сурия Араб Республикаси билан Совет Иттифоқининг Давлат гимнлари ижро этилди.

ХЎЖАОБОД ШУҲРАТИ

С. ИУЛЧИБОЕВ,
Хўжаобод район партия комитетининг биринчи секретари.

Бу йил Андижон областида деҳқончилик мавсуми жуда яхши бошланган эди. Март ойи ва апрелнинг дастлабки икки ўн кунлигида ҳарорат баланд бўлди. Бу қулайликдан оқилона фойдаланган областимизнинг миришкор деҳқонлари чигитни барвақт экиб олишди. Областда чигит экиш илгари ҳеч қачон бунчалик эрта тамомланмаган эди.

Районимизда ҳам дастлаб аҳвол яхши бўлди. Район коммунистлари, азамат деҳқонлар чигит экишда уюшқоқлик намунасини кўрсатишди, вақтдан ютишга ҳаракат қилишди. Чигит бултургидан анча илгари экиб тамомланди. Эрта ташланган уруғ барвақт униб чиқди, ер бетини яшил квадратлар қоплади.

Шундай пайтда табиий офат рўй берди. 28 апрелда дўл ёғди, сел келди. «Коммунизм», Ленин номли колхозларнинг экинлари табиий офатдан кўпроқ зарарланди. Анча майдонни сел босиб, эндигина ер бетини қоплаётган мурғак ниҳолларни ювиб кетди. Кўпчилик майдонларда қатқалоқ пайдо бўлди.

Районимиз тарихида бундай воқеалар кўп бўлган. Ҳар сафар ҳам деҳқонларимиз қийинчиликлар олдида тиз чўкмаганлар. Табиий офатдан зарар кўрмаган колхозларнинг аъзолари қўшниларига самимий юрак сўзлари билан, моддий воситалар билан ҳар доим кўмаклашиб келганлар. Бу сафар ҳам худди шундай бўлди. Ҳеч ким саросимага тушмади. Ҳамма баравар оёққа турди. Коммунистлар ва комсомоллар ташаббусни ўз қўлларига олдилар. Табиий офат рўй берган жойларга бориб, тошқин оқибатларини тугатиш учун олиб борилган курашга бош бўлдилар.

Район партия комитети, район ижроия комитети шошилинч чора-тадбирлар белгиладилар. Ғўзаси сувнинг остида қолган хўжаликларга одам кучи, техника билан ёрдам кўрсатилди. Сел босган пахта майдонлари текисланди, қайта чигит экилди.

Гектарларнинг тўла, кўчатларнинг бут бўлишига эришиш масаласи райкомнинг, бошланғич партия ташкилотларининг диққат марказида турди. Лойқа тагида қолган ниҳолларнинг таги юмшатилди, қўшимча озиқлантирилди. Ҳар бир пайкал бир сидра кўриб чиқилди, бўш уяларга уруғ ташланди. Бу ишларнинг ҳаммасига яна коммунистлар ва комсомоллар бошқош бўлдилар. Партия ташкилотларининг секретарлари, район партия комитетининг бюро ва пленум аъзолари кеча-кундуз далада бўлдилар.

Биринчи тошқиннинг оқибатларини энди тугатганимизда 17 май куни яна катта тошқин бўлди. Тошқиндан райондаги «Ўзбекистон», Калинин номли, «Партия XXI съезди», «Комсомол», «Ленинград», Куйбишев номли, «Ёш ленинчи», «Шарқ юлдузи» каби колхозлар катта зарар кўрди. Минглаб гектар майдондаги ғўза сувнинг тагида қолди. Районимиз пахтачилигида жуда оғир вазият вужудга келди.

Буни эшитиб, мусобақадош Янгиқўрғон районининг пахтакорлари, шунингдек Қўрғонтепа, Москва, Ленин, Уйчи, Избоскан районларидан кишилар ёрдамга етиб келишди. Ҳатто қўшни Фарғона областидан ҳам дўстларимиз 100 та чопиқ трактори билан ёнилғи ва озиқ-овқатларини олиб кўмаклашгани келдилар. Дўст—дўстнинг бошига кулфат тушганда билинади дегандек, совет кишилари бирбирларига нақадар меҳрибон, кўмакдош эканликлари яна бир марта амалда исботланди.

Дўстларимизнинг ҳиммати районимиз меҳнаткашларини руҳлантириб юборди. Иттифоқ ва республика юқори органлари, область партия комитети ва область ижроия комитети кўрсатаётган моддий ва маънавий ёрдам, улар қилаётган ғамхўрлик эса районимиз меҳнаткашларининг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшди. Каттаю кичик қўлига кетмон, теша олиб, далага чиқди, дўлдан омон қолган ниҳолларни авайлаб ўрнидан турғазди. Ўнлаб ер текислайдиган машиналар яна далага чиқарилди. Сув жар қилиб кетган майдонлар текисланди, тайёр бўлган ерларга пешма-пеш чигит экилди. Иш конвейер усулда ташкил этилди. Шундай қилиб жиддий зарарланган 14 минг гектардан ортиқ майдоннинг ҳаммасига чигит қайта экиб бўлинди.

«Ўзбекистон», «Ленинград», Калинин номли колхозлар табиий офатдан ҳаммадан кўп зарар кўрган эдилар. Аммо бу хўжаликларнинг правлениелари ва партия ташкилотлари зўр ташкилотчилик намунасини кўрсатдилар. Дўл урган ерларга уч кун ичида қайта чигит экилди. Ҳозир ташланган уруғни бехато ундириб олиш учун кураш кетмоқда.

Калинин номли колхознинг коммунист Зуҳриддин Йўлдошев бошлиқ бригадасига қарашли 72 гектар ернинг ҳаммасидаги ғўзани сел ювиб кетди. Бригада уч кунда чигитни қайта экиб олди. Коммунист механизатор Эминжон Аҳмаджонов ташаббус кўрсатиб ишлади, кунига 12-13 гектардан ерга чигит экди.

Бошқа районлардан ёрдамга келган кишилар ҳам тошқин оқибатларини тугатиш учун курашда жонбозлик кўрсатдилар. Янгиқўрғон районидаги «Нанай» совхозининг механизаторлари Калинин номли колхозга келиб чигит экишда, қатқалоққа қарши курашда жасорат кўрсатиб ишлашди.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, кўпни кўрган тажрибакор бобо деҳқонлар сел босган ерларга чигитни қаторлаб экиш керак деган таклифни ўртага ташлашди. Райком бюроси буни тўғри деб топди. Чунки, шундай қилинганда ҳар гектар ерда ўртача 110-120 минг туп кўчат ҳосил қилиш мумкин экан. Ҳосил кўчатдан чиқади, дейди халқимиз. Модомики шундай экан, биз кўчатни бут лашимиз, ҳар бир туп ғўзани кўз қорачиғидек асрашимиз лозим. Ана шундагина тошқин келтирган зарарнинг ўрнини қоплашимиз мумкин. Район партия комитети қаторлаб чигит экиш ҳақидаги фикрни қўллаб-қувватлаганининг боиси ҳам шунда.

Ҳаммадан қувончлиси шундаки, районимиз пахтакорларининг руҳи тетик, кайфияти яхши. Улар йилнинг бошида 21 минг 300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олиб, давлат омборига 64 минг тонна «оқ олтин» тўкамиз, деб аҳду паймон қилган эдилар. Ҳозир ҳам ўз сўзларида маҳкам туришибди. Ҳамма бир оғиздан: «Ваъдамизга албатта вафо қиламиз, мўлжалдаги пахтани етиштириб, Хўжаободнинг шуҳратини сақлаб қоламиз!» демоқдалар.

Область пахтакорларининг куни кеча Андижон районидаги Киров номли колхозда бўлиб ўтган кенгашида ҳам: «Андижон бўш келмайди! Андижон оғир синовларга бардош беради! Андижон пахтакорлари ориятли, номуси кучли одамлар. Улар она-Ватанга ваъда қилган 820 минг тонна пахтани албатта берадилар!» деган азму қарор баралла янгради.

Ҳозир районимиз деҳқонлари тошқин оқибатларини деярли бартараф этиб бўлдилар. Ғўзани яхши ривожлантириш чоралари кўрилаётир. Қатқалоқ пайдо бўлган майдонлар зудлик билан юмшатиляпти.

Район партия комитети ишнинг кўзини биладиган, суяги деҳқончиликда қотган уддабурон коммунистларни, кекса деҳқонларни, партком аъзоларини оғир участкаларга бириктиб қўйди. Улар ғўзани илдиз чириш касалидан сақлаш учун культивациялашнинг суръатини кучайтиряптилар. Пахта майдонларини тўхтовсиз юмшатиш йўли билан ердаги захни қочиришни ташкил қилмоқдалар. Районимиз далаларида ҳозир 550 та чопиқ трактори тинимсиз ишлаб турибди. Экин бир йўла ҳам культивация қилиняпти, ҳам озиқлантириляпти. Бу, яхши натижа бермоқда. Бошқалар ҳам шундай қилишса яхши бўларди.

Районимиздаги тошқиндан зарар кўрмаган хўжаликларда ғўзанинг биринчи комплекс парвариши тугалланди. 10.643 гектар майдонда кетмон чопиғи ўтказилди. Шароитни ҳисобга олиб, бу йил кетмон чопиғига зўр бермоқдамиз. Тошқиндан кейин вужудга келган вазият шуни тақозо қилмоқда. Чунки, ғўза нимжон бўлиб қолди, уни ёмғир чақиб қўйди. Ҳозир эса ёмғир натижасида тупроқда пайдо бўлган зарарли захи экиннинг ўсишига йўл қўймаяпти, уни бўғзидан бўғиб ётибди. Бу, менинг фикрим эмас, районимиздаги барча миришкор деҳқонларнинг фикри. Райондаги ишга яроқли 20 мингдан ортиқ кишининг ҳаммаси ўз хоҳиши билан далага чиқиб, кўчатнинг тагини юмшатяпти.

Димитров номли, «Ленинизм», «Правда» колхозларида ғўзанинг иккинчи комплекс парвариши тугалланай деб қолди. Район бўйича 6000 гектар майдондаги ғўзанинг қатор ораси икки марта ишланди, 4000 гектарга яқин майдондаги экин икки марта озиқлантирилди.

Район партия комитети ва район ижроия комитети ўзларининг ташкилотчилик бурчларини садоқат билан ўтамоқдалар. Тошқин оқибатларини тугатиш учун курашни ташкил этишда колхозларнинг правлениелари ва партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқдалар, оммани пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга тобора зўр куч билан сафарбар этмоқдалар.

МУРОСАСИЗЛАР СИГНАЛИ

ДАРВОЗАҚИР ҲАНГОМАСИ

Мабодо Дарвозақир қишлоғига келадиган бўлсангиз чамадонингизга кичкина магнитофон ёки патефон солиб қўйишни унутманг. Чунки бу қишлоқда на кино кўрасиз, на концерт.

Район маданият бўлими раҳбарларига кино юборинглар, концерт кўрмоқчимиз, деб мурожаат этсак ҳам улар илтимосимизни эшитишмаяпти.

Дарвозақирдаги ҳангома қачон тугайди?

М. ТУРДИҚУЛОВ.
2-«Боёвут» совхози.

ПИЛИКСИЗ ЧИРОҚ

Ҳурматли газетхон! Бунга таажжубланманг. Ҳа, шунақаси ҳам бўларкан. Наманганга борган кунимиз универмагдан қўл фонарь харид қилдик, ўғил-қизларимиз роса қувонадиган бўлди, деб бошимиз осмонга етди.

Афсуски, ловиллаб ёнган қувонч дам ўтмай сув сепилган чўғдек сўнди қўйди. Маълум бўлишича, қўл фонарь батареясиз экан. Суриштирсак, шаҳардаги бирорта магазинда на лампочка, на батарея бор. Сотувчига мурожаат қилсак у «пиликсиз чироқни кўрмаганмисизлар» деб елка қисиб қўяқолди.

Бунга нима деса бўлади?

У. БОТИРОВ.

Д. Қудратовнинг «Қайтарма рекорд», С. Камоловнинг «Қачон насиб бўларкин?» сарлавҳали мақолаларида ҳам шунга ўхшаш нуқсонлар муросасизлик билан очиб ташланган.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг 5-сони Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбоновнинг «Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ролини оширайлик» сарлавҳали мақоласи билан очилади.

«Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан» рубрикаси остида РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Кочемасовнинг «Совет Россиясининг қудратли одими», Грузия Компартияси Марказий Комитетининг секретари Д. Стуруанинг «Ленин йўлидан», тарих фанлари кандидати М. Залкинднинг «Социалистик революция армияси учун кураш», А. Акбаровнинг «Правда» газетаси Туркистон сапёрларининг қўзғолони тўғрисида» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

Булардан ташқари журналнинг «Экономика, ишлаб чиқариш, меҳнат», «Идеология иши ва турмуш», «Марксизм-ленинизм асослари мактабларининг пропагандистлари ва тингловчиларига ёрдам», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

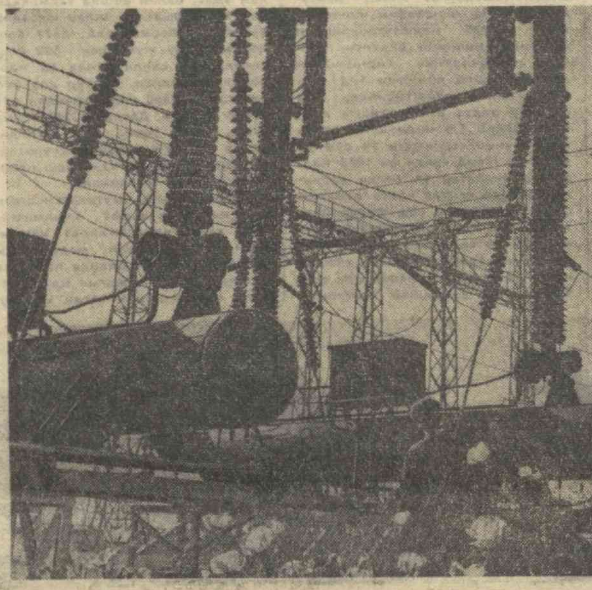

Олмалиқ—металлурглар шаҳри. Бу ердан қазиб олинган олтин аралашмали кварц маъданлари ҳар куни Урал корхоналарига жўнатилиб туради. Топқир геологларимиз Ўзбекистонда олтин запаслари анчагина эканлигини аниқладилар. Оҳангарон — Олмалиқ районида ҳам олтин аралашмали кварц маъданлари кўп экан. Бундай маъданлар кон саноати корхоналари, темир йўл ва автомобиль йўлларига яқин жойлашган. Натижада маъданлардан олтин ажратиб олиш таннархи мамлакатимиздаги ўртача кўрсаткичдан икки-уч баравар арзонга тушмоқда.

Олмалиқ майдалаш участкасига кварц маъданлари келтирилгач, улар қудратли ускуналар ёрдамида ишланади, сўнг Урал корхоналарига юборилади. Участка бошлиғи Исмоил Мавлудов, маъдан жўнатиш топшириқлари орттириб бажарилаётганлигини ҳикоя қилади. Кейинги ойда маъдан жўнатиш плани 133,4 процент адо этилди. Суратларда: ўнгда — майдалаш—кукунлаш участкасида, чапда — Олмалиқда янги ишга туширилган электр подстанциясининг манзараси.

Г. Пун фотолари.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

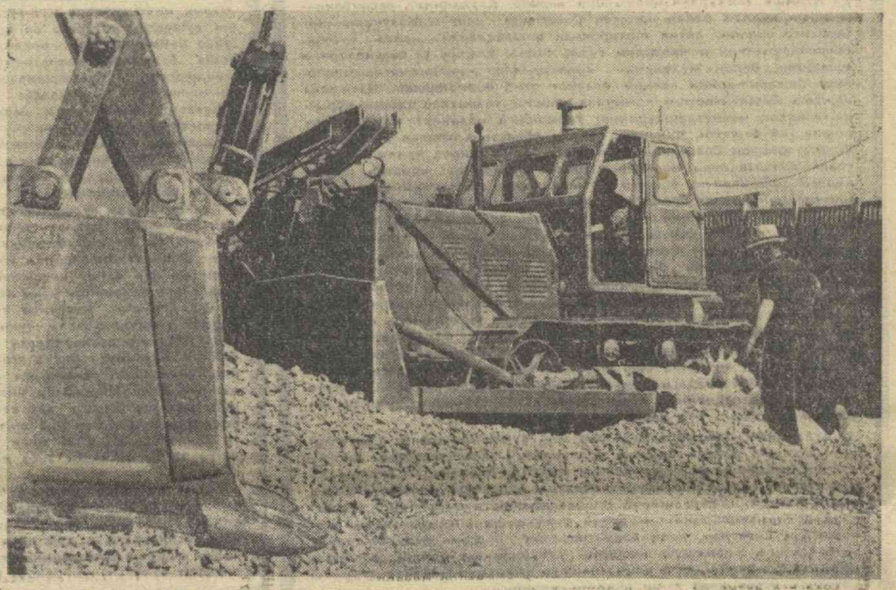

ОТАХОНЛАР

Редакциямизга нуроний икки мўйсафид кириб келишди. Уларнинг роҳатижон суҳбатини ҳар биримиз нафас олмай эшитишга, ҳар бир сўзининг мағзини чақишга жон-дилимиз билан муштоқ эдик.

—1905 — 1907 йиллардаги биринчи рус революциясида эсҳушини таниган йигирма ёшли навқирон йигит эдим, — дея ҳикоясини бошлади Георгий Александрович, — улуғ Ленин сафдошларининг кўмагида сиёсий саводим ҳам чиққан эди. Октябрь революциясининг бош репетицияси бўлган бу инқилоб гарчи мағлубиятга учраган бўлса ҳам, кўпчиликнинг кўзини очди: халқнинг подшога бўлган ишончи пучга чиқди, халқ ундан юз ўгирди.

Г. А. Боев-Брониславскийнинг узоқ ўтмишдан қилган ҳикоясини тингларкансан, Ленин гвардияси кекса аъзоларига мансуб қўрқмас ва мағрур бу отахоннинг жасоратига тасанно айтгинг келади, киши. Зотан, мана шу табаррук кишилар бизнинг бахтимиз, саодатли турмушимиз учун жонларини гаровга қўйган эдилар. 1907 йилдан 1916 йилга қадар Георгий Александрович уч марта турмага тушди, олти йил қамоқда ётди. Аммо ҳеч қандай қийноқ пўлат иродали бу инсонни ҳақ йўлдан, Ленин йўлидан қайтаролмади. Ҳар галги қийноқ, кўз кўрмаган, қулоқ эшитмаган азоб-уқубат бамисоли унга куч-ғайрат бағишларди, ҳақиқатнинг ахир бир кун рўёбга чиқиши учун бўлган ишончини мустаҳкамларди.

Биринчи жаҳон урушида чоризмнинг енгилиши халқнинг озодликка чиқишини осонлаштиражаги ҳақидаги большевиклар ғоясини собит қадамлик билан олға сургани учун ҳарбий-дала суди Георгий Александровични ўлимга ҳукм қилди. Аммо Киев партия ташкилоти бошчилигида қуролланган революцион кучлар уни ажал чангалидан қутқариб қолди.

Октябрь инқилобини революция солдати сифатида кутиб олган Боев-Брониславский янги тузумнинг ғалабасини мустаҳкамлаш ва сақлаб қолиш учун курашнинг олдинги сафида бўлди. Батальон командири, полк командири, ҳарбий комиссар вазифаларида ишлади. Граждандар урушидан сўнг ишчи-деҳқон милициясида, Фавқулодда Комиссияда хизмат қилди. Душманларга қирон келтирди.

Георгий Александрович 300 кишилик чегарачилар отрядига бош бўлиб, чет эл босқинчиларининг 800 кишилик отрядини тум-тарақай қочиргани ҳақидаги лавҳани тинглаганимизда революция фидойиларининг жасоратига тасанно ўқидик.

Меҳнат ветерани Шомурод ота Шоёқубовнинг ҳикоясини ҳам ҳузур қилиб тингладик. Бу отахон биринчи беш йилликнинг дастлабки кунларидан бошлаб собиқ ремонт устахонаси, ҳозирги Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида меҳнат қилди. Социализм пойдеворини тиклашда бақувват билакли қадоқ қўллари билан чўян қуйди. Фашизм вабосини тугатиш йўлида йигитлик ғайратини кўрсатди. Улуғ Ватан уруши йилларида туну-кун заводда қолиб ишлади.

Мана ўн йилдирки, Шомурод ота пенсияда, шарафли меҳнат гаштини сурмоқда. Отахон ували-жували. Невaралари, ўғил-қизлари бағрида. Оиласи ҳамма совет кишилари оиласи каби оддий, меҳнаткаш, саховатли. «Яқинда эварали бўлдим», дейди отахон соқолини силаб куларкан. Бу хонадондан меҳмон сира аримайди. Отахоннинг қадрдонлари, ёр-биродарлари, шогирдлари тез-тез келиб, унинг ҳолидан хабар олиб туришади, ўтган-кетганлардан, алангали йиллардан қиссалар тинглашади.

Улуғ Октябрнинг шонли ярим асрлик юбилейи олдидан янги тузумни ўз қўли билан ўрнатган, янги жамият пойдеворига биринчилардан бўлиб ғишт қўйган, улуғ Ленин ғояларининг тантанаси йўлида бутун онгли ҳаётини бағишлаган табаррук отахонлар ва онахонларимиз билан бундай учрашувлар шу кунларда кўплаб ўтказилмоқда. Бу ташаббус жуда хайрли ишдир. Чунки ҳозирги авлод шу бахтиёр кунлар учун курашган ота-боболаримизнинг ибратли ишларидан қанча кўп огоҳ бўлса, ўтмиш ҳақида қанча кўп нарса билса, ҳозирги бахтиёр дамларнинг қадрига шунча кўп етади.

А. НАБИХЎЖАЕВ,

Ҳиммат — Тежоғли иш-бежоғли

Темирчилик цехининг мастери Нур Аминов эрта тонгда завод дарвозасига келганида дўстлари уни самимий табриклашди. Нур кеча иш тугагач, цехда қолиб ихтиросини ниҳоясига етказган эди.

«Ўзбекхиммаш» заводининг темирчилик цехи корхонанинг асосий участкаси ҳисобланади. Химия аппаратлари, компрессорларнинг деталлари дастлаб ана шу цехда тайёрланади.

Қандай қилиб темирчилик цехида меҳнат унумдорлигини ошириш мумкин? Мастер Нур Аминов шу ҳақда ўйларди. Аввало пинҳон тутилган бу фикр кейинчалик аниқ режага—рационализаторлик таклифига айланди.

Темирчилик цехининг унумли ишлаши деталь қиздириш печларига боғлиқ. Нур аканинг рационализаторлик таклифига мувофиқ табиий газ билан ишлайдиган печьлар такомиллаштирилди. Шунингдек цехда ҳароратнинг ҳаддан ташқари ошиб кетмаслиги учун вентиляция системаси яхшиланди. Мастернинг рационализаторлик таклифи, цехда меҳнат унумдорлигини анча ошириб, йилига 2161 сўм фойда олиш имконини берди.

Чирчиқ шаҳрининг саноат корхоналарида, муассаса ва ташкилотларида Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллиги шарафига иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун бошланган оммавий кўрик тобора кенг қулоч ёймоқда. Рационализаторлар ва ихтирочилар бу кўрикда актив қатнашиб, юбилей олди мусобақасида олдинда бормоқдалар. «Ўзбекхиммаш» заводида сўнгги 4 ой ичида 39 та рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилиб, 51 минг сўмдан ортиқ корхона маблағи иқтисод қилинди.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик кўриги «Чирчиқсельмаш» заводида ҳам намунали ташкил этилди. Кўрик комиссияси (раиси—партком секретари С. Асриянс) кенгашларни мунтазам ўтказиб, иқтисод қилиш ва тежамкорлик масалаларини атрофлича муҳокама қилмоқда, меҳнаткашлардан тушган таклифларни ўз вақтида амалга оширишга эришмоқда. Кўп нусхали «Сельмашевец» газетаси саҳифаларида ҳам тежамкорлик кўриги кенг ёритиб борилмоқда. Юбилей йили бошидан бери ишчи ва хизматчилардан тушган 74 та таклиф амалга оширилиб, 113 минг 832 сўм фойда олинди. Бу планга нисбатан 147 процентни ташкил этади.

Ижодий фикр эгалари бўлган рационализаторлар шаҳардаги бошқа саноат корхоналарида ҳам самарали иш қилмоқдалар. Чунончи, трансформатор заводининг технологи ўртоқ К. Кимнинг шу завод ишлаб чиқараётган трансформатор подстанциялари комплектини яшчикларга рационал жойлаштириш ҳақидаги таклифи ҳар йили 201 кубометр ёғоч-тахтани тежаб қолишни таъминлади.

Ишлаб чиқаришни планлаштиришнинг янги системасига ўтиб ишлаётган Чирчиқ пойафзал фабрикасининг меҳнаткашлари болалар ва аёллар оёқ кийимларининг хилларини кўпайтириш, сифатини яхшилаш соҳасида қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. У ерда ишчиларнинг иқтисодий билимини оширишга алоҳида эътибор берилаётир. Ишчилар, бригадир ва мастерлар иқтисодий курсларда ўқитилмоқда. Бу тадбир иқтисод қилиш ва тежамкорлик кўригида ўз самарасини беряпти. 4 ой ичида фабрика коллективи 100 минг квадрат дециметр юмшоқ, 35 минг квадрат дециметр қаттиқ чарм, 90 минг квадрат дециметр тагчарм тежаб қолди. Йил бошидан бери пландан ташқари ишлаб чиқарилган 20 минг жуфт пойафзалнинг 10 минг жуфти ана шу тежалган материаллар ҳисобидан тайёрланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республика халқ хўжалигида иқтисод қилиш ва тежамкорлик кўригини ўтказиш ҳақида»ги қарори «Ғунча» тикувчилик фабрикаси ишчилари ўртасида кенг тушунтирилди. Цехларда тежамкорликка доир кўргазмали агитация кучайтирилди. Бу эса ишчиларнинг шахсий ташаббусини оширмоқда. Мана бир кичкина мисол: фабриканинг 3-цехида Октябрь 50 йиллиги номини олиш учун мусобақалашаётган коммунист Тамара Малкова бошчилик қилаётган агрегат аъзолари илгари чиқинди ҳисобланган 10-15 сантиметрли иплардан қисқа чоқларни тикишда фойдалана бошладилар. Бу ташаббусга бутун цех ишчилари қўшилдилар. Натижада бир ой ичида 3-цехда 2 килограмм ип тежаб қолинди. Бундай мисолларни бошқа корхоналардан ҳам кўплаб кўрсатиш мумкин.

1967 йилнинг биринчи кварталида Чирчиқ саноат корхоналари, муассаса ва ташкилотларида иқтисод қилиш ва тежамкорликка доир 669 та таклиф тўпланди. Улардан 484 таси қабул қилиниб, 232 та таклиф ишлаб чиқаришга жорий этилди. Йиллик шартли фойда 472 минг сўмни ташкил этди.

Чирчиқ меҳнаткашлари юбилей йилида иқтисод қилиш ва тежамкорлик кўригига қўшилиб, 1,5 миллион сўм давлат маблағини тежаб қолишга аҳд қилишган.

М. МИРАЗИМОВ,
иқтисод қилиш ва тежамкорлик шаҳар комиссиясининг аъзоси.

Ахлоқ, одоб мавзуида

ҚАЛБ САХОВАТИ

Каромат Нурхонов Совет армияси сафида бурчини ўтаб қайтгач, Норжон Маҳмудова исмли оқила қизга уйланди. Маҳалла-кўй уларнинг тўйига бош-қош бўлди. Улар тотув ва ширин ҳаёт кечирдилар. Куёв йигит — Каромат ўз ота-онасини, рафиқасини қанчалик ҳурмат қилса, қайнонасини ҳам шу қадар эъзозларди. Уни худди ўз онасидай кўрарди.

Бир куни Каромат Нурхонов оиласида кутилмаган мусибат содир бўлди. Унинг қаллиғи Норжон туғруқхонага оғир аҳволда келтирилди. Шифокорлар қанчалик урунишмасин, бари бир уни ўлим чангалидан қутқара олмадилар. Ёш жувоннинг онаси якка-ю, ягона фарзанди — қизидан жудо бўлиб, фарёд чекиб қолди. Суюкли рафиқасининг ўлими Кароматга ҳам қаттиқ таъсир қилди. У қайғу-аламларни сабр-бардош билан енгди. У марҳума рафиқасининг хотирасини ҳурмат қилди. Қайнонаси Мақсад бувининг қадрдон ўғли бўлиб қолди. Бу орада маҳалладаги айрим шахслар: «Каромат барибир қайнонасини ташлаб кетади, минг қилсаям, бировнинг боласи бировга фарзанд бўлармиди?» деган гапларни айтиб ҳам юришди.

Лекин Каромат Нурхонов қайнонасини ёлғиз ташлаб кетмади. Аксинча, муштипар онанинг қайғу-ҳасратларига шерик бўлиб яшади. Унга моддий ва маънавий жиҳатдан яқин мададкор, ғамхўр бўлди. Каромат тўрт йил партия мактабида ўқиб қайтгандан кейин ҳам Мақсад бувининг қошида бўлди. Бир куни қайнона куёвига:

— Умринг ўтиб кетяпти. Энди... Розиман болам, — деди.

Каромат уйланди. Бироқ у қайнонасининг ҳолидан хабар олиб, унга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиб турди. Кароматнинг одамийлиги унинг ҳозирги рафиқаси Фотимахон Абдураҳимова (Бухоро чақалоқлар уйининг бош врачи)да ҳам ўз аксини топган. Фотимахон ва Каромат Мақсад бувининг ҳузурига тез-тез келиб туришади. Унинг турмушидан, ҳаётидан хабардор бўлиб, унга қарашадилар.

Мақсад буви ўтган йили кузда қаттиқ оғриб ётиб қолди. Касални врачлар ёрдами ва зарур дори-дармонлардан баҳраманд қилиш ҳам ғамхўр куёв — Каромат зиммасига тушди. Мақсад буви оғир касалликдан кейин қазо қилди. Каромат Нурхонов уни иззат-обрў билан дафн этди. У рафиқаси Норжон Маҳмудова вафотидан кейинги 15 йил мобайнида қайнонасининг беозор ўғли, фарзанди бўлди. Куёвлик бурчини пок виждон билан адо этди. Каромат ва унинг ҳозирги рафиқаси Фотимахонларнинг номини Бухоро шаҳридаги Кутубхона, Марат, Педагогика ва Самарқанд маҳаллаларида истиқомат қилувчилар зўр ҳурмат билан тилга оладилар.

Бухоро шаҳар ишчиларига хизмат кўрсатувчи табиий газ таъминот бўлимининг ишчан ходими, камтарин коммунист ва олийҳиммат Каромат Нурхоновнинг турмуши кўпчиликка ибрат бўларлидир. Жамиятимизда ана шундай олижаноб кишиларнинг кўплиги бизни чексиз қувонтиради.

М. МИРЗАЕВ,
Бухоро педагогика институтининг профессори.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ЯШНАЁТГАН ҚИШЛОҚ

СИРДАРЁ. Райондаги Охунбобоев номли колхоз марказида янги клуб биноси ва мактаб-интернат қурилиб, ишга туширилди.

Э. РУЗИБОЕВ.

КУТУБХОНА ЮБИЛЕЙИ

АНДИЖОН. Область кутубхонасининг ташкил этилганлигига бу йил 60 йил тўлади. Шаҳардаги 102-қурилиш ташкилоти қурувчилари юбилей йилида 3 та катта ўқиш зали ва 5 мингдан ортиқ китоб фонди сақлаш учун уч қаватли кутубхона биноси қуриб бердилар. Бу муҳташам билим маконига андижонлик китобхонлар ажойиб тарихчи-географ, буюк шоир Заҳириддин Муҳаммад Бобир номини бердилар.

Ғ. МАҲМУДОВ.

ҲАЙКАЛ

ХОРАЗМ. Областнинг Гурлан районидаги «Гулистон» колхози марказида Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан доҳиймиз Владимир Ильич Ленинга ҳайкал ўрнатилди.

У. ЭШМУРОДОВ.

МАШИНА ТЕРИМИНИ КЎЗЛАБ...

Хўжалигимизда ўтган йили пахта ҳосили қисқа вақт ичида йиғиштириб олинди. Ҳосилнинг 90 процентдан кўпроғи биринчи сортга топширилди. Ҳамма пахта ёрдамчиларсиз терилди. Пахта тайёрлаш юзасидан планнигина эмас, социалистик мажбуриятимизни ҳам ошиғи билан бажардик. Бир неча бригада ва звеноларимиз гектаридан 35-40 центнердан хирмон кўтардилар.

Пахтачилик йилини бундай якунлашда техника катта мададкор бўлди. Биз ялпи пахта ҳосилининг 46 процентини машинада териб олдик. Шу ҳисобдан колхозимиз қарийб юз минг сўм маблағ тежаб қолди. Йиллик даромад тақсимотида сувчилар, механизаторлар иш кунлари ҳисобига кўп миқдорда пул олишди. Ҳар бир колхозчининг ойлик иш ҳақи ўртача 120 сўмдан тушди.

Биз кейинги икки йилдан бери машина теримининг қанчалик афзаллигини тажрибада синаб кўрдик. Биринчидан, етиштирилган ҳосил тез, нобуд қилинмай йиғиштириб олинади, иккинчидан, келгуси йилга пухта замин яратилади. Бригадаларимиз бултур кузда ҳосил йиғиштириб олиниши билан ҳамма ерни чуқур ҳайдаб қўйдилар. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 350 килограммдан суперфосфат ва 6-7 тоннадан гўнг солинди. 32-35 сантиметр чуқурликда ҳайдалган карталар қишда эгат оралатиб суғорилди. Шўрҳоқ участкалар кўллатиб суғорилиб, шўри сифатли ювилди.

Куз ва қиш даврида кўрган ана шу тадбирларимиз кўкламги дала ишларини, ерни экишга тайёрлаш ва экишни юқори сифатли ўтказишга имконият берди. Ер етилиши билан борона қилиниб, тўпланган нам тўла сақлаб қолинди. Ҳамма участкада экилган чигит хатосиз бир текисда униб чиқди.

Апрелнинг охирги кунларида 1180 гектар ердаги чигит униб чиққач, май ойининг биринчи кунларида бўлган кучли ёғингарчилик, сел ва жалалар экинларимизнинг талай қисмига зарар етказди. Анча жойда қалин қатқалоқ пайдо бўлди. Техникани тўла сафарбар этиб, ундан кеча-кундуз фойдаландик. Қатқалоқни юмшатиб олдик. Қатқалоқ юмшатилиши билан бир неча юз гектар ердаги ғўза кўндалангига культивация қилинди.

Шу кунларда ғўза қатор ораларини культивация қилишда 40 та «универсал» трактори ишлаяпти. Шундан 16 таси ғўза қатор ораларини кўндалангига ва 24 таси узунасига культивация қиляпти. Мамадиёр Абдуллаев, Нормамат Йўлдошев, Облоқул Тошев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг кўпчилик ғўзалари биринчи парваришдан чиқарилди.

Биз бу йил ялпи пахта ҳосилининг камида эллик процентини машинада териб олишга қарор бердик. Шу мақсадда яхлит ва текис карталардан 730 гектар майдон машина теримига ажратилди. Бу карталар механик-ҳайдовчиларга бириктилди. И. Йўлдошев, Қ. Очилов, Н. Худойқулов, Э. Суюнов каби механизаторлар ўзларига бириктилган ғўза қатор ораларини культивация қиляптилар. Улар то ҳосил етиштирилгунча шу карталарда ишлашади. Ҳосилини ўзлари машиналарда йиғиштириб оладилар. Шу кунларда уларнинг ҳар бири кунига 7 гектардан кўпроқ ердаги ғўза қатор ораларини культивация қиляптилар.

Пахтакорларимиз Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли ва Тожикистон ССРнинг Регар районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашларининг ажойиб ташаббусига қўшилиб, 1180 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 26 центнер ўрнига 31 центнердан «оқ олтин» етиштиришга сўз бердилар. Ғўза парваришини ана шу юксак мажбурият асосида олиб бораётирмиз. Бригада ва звеноларда ғўза парвариши машина теримига мослаб ўтказилмоқда.

А. ОЛЛАЁРОВ,
Самарқанд область, Нарпай районидаги «Самарқанд» колхозининг раиси.

ТОНГНИ ҚАРШИЛАБ...

Тонг. Маҳмуджон ака костюмини елкасига ташлаганча шошиб ташқарига чиқди. Майин шабада кўм-кўк дарахт навдаларини эркалаб эсмоқда. Шундай пайтда далани айланиш нақадар завқли. У карта бўйлаб кетди.

Маҳмуджон ака ён картада сув тараётган Нурматжон Холматов ёнига келди:

— Бугун ҳам норма ошадиганга ўхшайди, Нурматжон!

— Гап нормада эмас, оғайни,— деди Нурматжон кетмонини елкасидан оларкан...

— Тўғри айтасиз, — сувчининг сўзини маъқуллади бригадир.

— Шу кунларда ғўза сувга қондириб олинмаса, кейин ҳосилни бой бериб қўйиш мумкин. Ийдиравеpинг оғайни.

...Маҳмуджон ака бу ерларда бир неча йилдан буён бригадирлик қилиб келади. У ўрта мактабда ўқиб юрганидаёқ пахтакорлик касбига меҳр қўйган эди. Бригадир бўлгандан буён каттани ака, кичикни ука деди. Ўргатди, ўрганди, хуллас мўл ҳосилнинг пайида бўлди. Колхозда энг қолоқ ҳисобланган бригадани оёққа турғазди. Унинг меҳнати зое кетмади. Маҳмуджон ака Раҳимов раҳбарлик қилаётган бригада ўтган йили 126 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштирди.

Уфқнинг чети қизариб тонг ота бошлади. Далаларда яна қайноқ меҳнат симфонияси янгради. Бу қутлуғ тонгни бригадир миришкор сувчилар—Расулжон Жўраев, Нурматжон Холматов, Усмонжон Ҳамроев ва Бозорбой Каримовлар билан кутиб олди.

Андижон область, Балиқчи районидаги «Ленинград» колхозининг Махмуджон Раҳимов бошлиқ 10-бригадаси аъзолари улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилишяпти. Уларнинг аҳди 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 35 центнердан «оқ олтин» кўтаришдир. Дала ишлари пухта ташкил этилгани, культивациядан сўнг ҳар гектар ерга 150 килограммдан азот солингани учун ғўзалар яхши ривожланаётир. Мамажон Эргашев, Қўчқорали Худойбердиев, Саримсоқ Маҳмудов сингари дала гвардиячилари меҳнатда намуна кўрсатишяпти. Бригада аъзоларининг ҳаммаси ғўзаларини тезроқ шоналатиш учун тер тўкмоқдалар...

Бригадирнинг иш куни тонгни доим шундай бошланади.

М. ТУХТАСИНОВ.

Бибигул Турсунова Термиз районидаги Жданов номли колхознинг кўзга кўринган пиллачиларидан бири ҳисобланади. У бу йил ҳар қути қурт уруғидан 140 килограммдан пилла ҳосили олишга мажбурият қабул қилган. Суратда: Бибигул Турсунова.

Х. Исроилов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

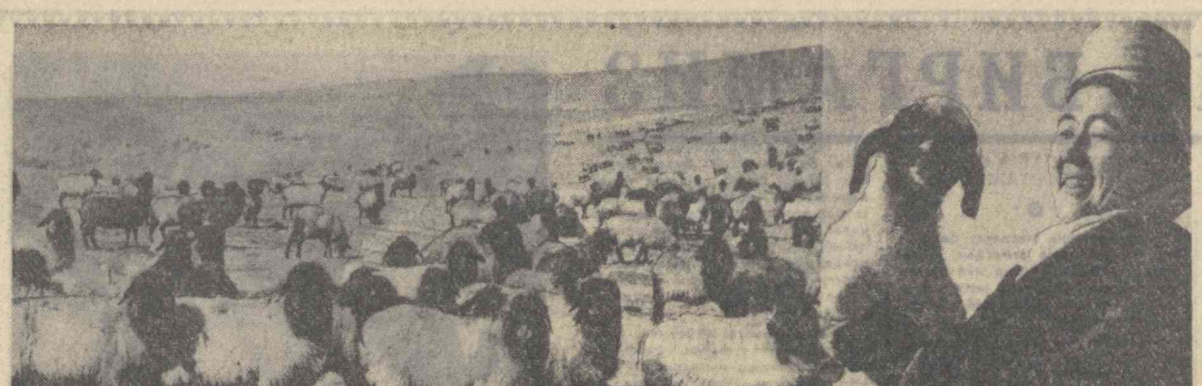

Нурота районидаги «Қизилча» совхозининг чўпони Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турсуной Авезовани ҳамма танийди ва ҳурмат қилади. У бу йил ўз отаридаги ҳар 100 бош совлиқдан 145 тадан қўзи олди. Ҳозир у қўй ва қўзиларни намунали парвариш қилаётир. Суратда: Турсуной Авезова.

Н. Глауберзон фотоси.

АВВАЛГИ ДОВРУҒ ҚАНИ?

Бу колхознинг довруғи республика бўйлаб таралган эди. Хоразм колхозларидангина эмас, балки қўшни Туркманистондан, Қорақалпоғистон автоном республикасидан пахтакорлар, боғбонлар, маданият ходимлари тажриба ўрганиш учун бу ерга келиб турардилар.

Машъал хўжалик аъзолари 1949 йилдаёқ пахта ҳосилдорлигини 29 центнерга етказиб, областда энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Қўриқ ер ҳисобига пахта майдони кенгайтирилган 1960 йилда ҳам гектаридан салкам 30 центнердан «оқ олтин» топширилди, бир центнер пахтанинг таннархи 15 сўм 70 тийинни ташкил этди. 1963 йилда 1203 гектар майдонга чигит экилиб, гектаридан 31,4 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Чорвачилик ва боғдорчилик ривожланган, маданий ҳаёт гуркираб юксалаётган эди.

Гап колхоз тузуми ветерани, тадбиркор ва ташкилотчи коммунист, ажойиб пахта устаси ва соҳибкор Олтибой ака Қурбонов раислик қилган коллектив хўжалик ҳақида боряпти. У киши дунёдан ўтганлар. Лекин, яхши номи дилларда сақланиб қолган.

Олтибой ака уста деҳқон эди, деҳқонлар қалбига йўл топа биларди. Ишбилармонлиги, камтарлик, одамларга меҳрибонлик, софдиллик сингари олижаноб фазилатлари билан халқ ўртасида катта обрў қозонди. У кишилар билан мустаҳкам боғланган бўлиб, кенгашсиз иш қилмасди. Илғор тажрибаларни қадрлар, фан ютуқларига, техникага таянар, янгиликни қўллаб-қувватларди.

Раҳматлик Олтибой аканинг яхши хислатлари кўп. Биз бу ерда унинг икки фазилати ҳақида қисқача тўхталмоқчимиз.

Олтибой ака пахтапарвар бўлиш билан бирга, боғдорчиликка жон-дилдан меҳр қўйган эди. Боғ-роғлар яратишга бошчилик қилди, ўзи ниҳоллар ўтқазди, боғбонлар билан ёнма-ён ишлади. Боғдорчиликдан ҳар йили юз минг сўмлаб даромад оларди. Боғбонлар кенгаши шу колхозда ўтарди. Мана олмазор ва узумзорлар қишлоқ ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. «Яхшидан боғ қолади» деб бежиз айтилмаган-да.

Ҳамиша қуриш, яратиш ишқи билан яшаш, қишлоқ маданиятини юксалтириш тўғрисида ўйлаш Олтибой аканинг яна бир хислати эди. У дилидаги режаларини умумий йиғилиш муҳокамасига қўяр, кўпчиликнинг ақли ва қарори билан иш қиларди. Мактаблар, боғча-ясли, клуб, ошхона, радиоузел, электростанциянинг қатор ишлаб чиқариш ва маданий-маиший бинолар коллективнинг фикри, эҳтиёж тақозоси билан қурилди ва ишга туширилди. Янги посёлкада шинам уй-жойлар қад кўтарди.

Қишлоқдаги кексаю-ёш ҳаммaнинг раисга иззат-ҳурмати колхозчилар йиғилишида яққол ифодасини топди. Олтибой ака бетоблиги сабабли правление раислигидан озод қилишни сўраган эди.

— Ишнинг кўзини билади. Отамиздек бўлиб қолган: яхши кунда тўйбоши, аза бўлса тобутнинг бир пояси елкасида. Майли, даволансин, лекин бўшатмаймиз! — дейишди колхозчилар.

Аммо, ота сафга қайтолмади, ўлим уни орадан олиб кетди. Азиз инсондан яхши ном қолди. Колхозга Олтибой Қурбонов номи берилди.

Колхоз бошланғич партия ташкилотининг собиқ секретари Раҳим Худоёров правление раислигига сайланди. Колхозчилар унга ишондилар. Партиявий ишда тажриба орттирган, шу қишлоқда ўсиб-улғайган, молия институтини тамомлаган йигит, билими, куч-ғайрати бор, коллектив хўжаликка бошчилик қилишни эплаcа керак деб ўйлади ҳамма.

Янги раиснинг софдил, яхши ниятли киши эканлигига шубҳамиз йўқ. У колхоз экономикасини ривожлантиришни, обрўли бўлишни чиндан ҳам истайди. Қайси раҳбар ўз коллективининг, бинобарин, ўзининг юзи шувут бўлишини хоҳларди! Лекин, яхши тилакнинг ўзи кифоя қилмайди. Режаларни рўёбга чиқара билиш, кишиларни сафарбар қилишда ташкилотчилик маҳорати, ишнинг кўзини билиш, уддабуронлик керак.

Раҳим Худоёров аввалдан хийла баландпарвоз эди. «Колхозни гуллатаман — яшнатаман» деган сўзларни ундан кўп эшитардик. «Кимсан катта колхознинг даргасиман» деган ҳаво олиб димоғи анча кўтарилди. Бировдан ақл сўрамайдиган, атрофдаги кишилар билан самимий сўзлашмайдиган қилиқ чиқарди. Колхозчилар билан маслаҳатлашишни, коллективнинг фикрига қулоқ солишни истамай қўйди.

Хўжаликка раҳбарлик қилишда раисда ҳафсала етишмагач, ишлар оқсай бошлади. Оқибат шу бўлдики, колхоз илғорлар рўйхатидан ўчди. Пахта ҳосилдорлиги ҳам, бошқа тармоқлар ҳам турғунликка учради.

Хоразм области ўтган йили гектаридан 35 центнер пахта етиштирган бир шароитда бу колхоз аранг 31,7 центнердан ҳосил олди, пахта ҳосили бир йил ичида гектарига 2,2 центнер камайди. Бир фактга диққат қилинг: Олтибой Қурбонов номли колхоз 1949 йилда гектаридан 29 центнердан, қўшни Охунбобоев номли колхоз 13 центнердан пахта етиштирган эди. 1966 йилда Олтибой Қурбонов номли колхоз ҳар гектар ердан 31,7 центнердан, Охунбобоев номли колхоз эса 43 центнердан зиёд пахта ҳосили олди. Кимнинг қаёққа бораётганлиги шу рақамлардан кўриниб турибди.

Пахтачиликдагина эмас, бошқа соҳаларда ҳам жиддий қолоқлик юз берди. Айниқса чорвачиликда чидаб бўлмайдиган аҳвол ҳукм сурмоқда. 1960 ва 1966 йилларни таққосласак, чорва моллар сони қуйидагича: сигирлар 327 бошдан 315 бошга, отлар 110 бошдан 49 бошга, чўчқалар 225 бошдан 14 бошга, туялар 21 бошдан 10 бошга, товуқ 1413 тадан 504 тага тушди. Қуёнчилик фермаси тугатилди. Шу давр ичида чорва маҳсулотлари таннархи қарийб икки баравар қимматлашди. Давлатга гўшт, сут сотиш планлари 1966 йилда бажарилмади, чорвачиликдан 78 минг сўмдан ортиқ зарар кўрилди.

Боғдорчилик илгари хўжаликнинг сердаромад тармоғи эди. Бу тармоқдан бир йилда ярим миллион сўм фойда кўрилган даврлар бўлган. Ўтган йили боғдорчилик 1112 сўм зарар келтирди. Кейинги уч йилда боғ кенгаймади. Мавжуд боғлар қаровсиз қолдирилди. Правление биноси яқинида бир гектарга яқин дарахтзор бўлиб бу ер колхозчиларнинг оромгоҳи эди. Яқинда биз бу манзарали дарахтлар кесиб ташланганлигини кўриб, сабабини суриштирдик. Одамлар елка қисиб, хўрсиниб қўйишди. Маълум бўлишича бу иш раиснинг буйруғи билан қилинган, гўё ўрнига мевали дарахт экармиш, кесилган тераклар қурилиш материали учун зарур бўлибди.

Маданий қурилишлар ҳам тақҳа тўхтади. Олтибой ака ишлаган даврда қурилгани қурилган, қолгани қолганча турибди. Доимий болалар боғчаси бор эди, ҳозир ёпиб қўйилган. Электростанция ҳам ишлатилмаётир. Дам олиш уйи қурилиши охирига етказилмади. Мактаб, кинотеатр маиший комбинат қуришга, қишлоқ маданиятини юксалтиришга бефарқ қаралмоқда. Обод посёлкалар, равон йўллар, боғ-роғлар бунёд этиш раиснинг хаёлида ҳам йўқ.

Шу факт аянчлики, колхозда ишлар ўзибўларчиликка ташланган. Ҳозир экиш кейинга сурилмоқда, чигитни тўла бехато ундириб олиш чоралари кўрилмаётир. Меҳнат интизоми бўш, колхозчиларга қулай маданий-маиший шароит яратилмаган. Фермада озуқа етишмаганидан моллар ориқлаб, маҳсулот камайиб кетяпти. Боғлар, тутзорлар ҳам қаровсиз қолган.

Фактлар ўжар нарса. Иқтисодий кўрсаткичлар, рақамлар колхознинг орқада қолганлигини, илғорликни қўлдан бой берганлигини исботлаб турибди. Қолоқликнинг асосий сабаби — хўжаликка тўғри ва малакали раҳбарлик қилинмаётганлигидир. Бунинг учун биринчи навбатда правление раиси Раҳим Худоёров жавобгар. У колхозчиларнинг ишончини оқламади. Бошланғич партия ташкилотининг секретари С. Юнусов ва бошқа ўртоқлар масъулиятсиз раис билан муросачилик қилиб, ишдаги нуқсонларга кўникиб қолганлар.

Аҳвол шундай экан, эндиликда Қўшкўпир районидаги Олтибой Қурбонов номли колхознинг аввалги довруғини тиклаш ва олдинги хўжаликлар сафига қўшиш учун конкрет тадбирларни амалга оширмоқ керак. Шу куннинг талаби ҳам шуни тақозо этмоқда.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Ж. АБДУРАҲИМОВ,
«Хоразм ҳақиқати» газетасининг ходими.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

ДОҲИЙГА АТАБ

Қисмимизда Владимир Ильич Ленин яшаган жойларнинг фото-суратларини тўплаб, Ленин бурчаги ташкил қилдик. Бу ерда доҳиймиз асарлари, шунингдек қимматли ҳужжатларнинг ҳам фото копиялари бор. Бу ишимиз бўлинма командирларига маъқул бўлди. В. И. Ленин тўғрисидаги материалларни тўплашда серҳуёш ўзбекистонлик солдатлар актив иштирок этишди.

У. МАДАМИНОВ.
Н-қисм.

ҲАММА МИННАТДОР

Почтальон Абдураҳим аканинг номи 2-«Боёвут» совхози ишчи ва хизматчилари тилидан тушмайди. Бу бежиз эмас. Меҳнатсеварлиги билан ҳамқишлоқларининг ҳурматини қозонган А. Раззоқов йил-ўн икки ой уйма-уй юриб телеграмма, хат-хабар ва газета-журналларни эгаларига ўз вақтида элтиб беради. Ундан кўп болалик оналар, пенсионер қариялар ҳам миннатдор.

А. ЛАТИПОВ,
Сирдарё области.

ПЕНСИОНЕР ПОЧТАЛЬОН

Н. Машарипов 20 йилдан ортиқ милиционерлик постида ҳалол ишлаб, халқ осойишталигини қўриқлади. Вақти келиб, пенсияга чиқди. Лекин у тиниб - тинчимайдиганлардан. Мана, уч йилдан бери почтальонлик қилмоқда. Газета-журнал, пенсионерларнинг пули, турли ёзишмаларни ўз вақтида эгаларига етказиб бераётир. Шунинг учун ҳам у Гурлан район «Ленинизм» колхозидаги катта-кичикнинг ҳурматига сазовор бўлаётир.

Қ. Иброҳимов.

ХАБАРЧИ

— Бувижон, пенсия пулингизни олинг.

— Ҳамиджон, газета-журналларингни олиб қол.

Нортожи аканинг ҳар куни шундай ўтади. У қанчалаб кишиларнинг қувонч ва шодликларига шерик. Ўн икки йилдирки, Н. Эргашев Нарпай районидаги Карл Маркс номли колхозда почтальонлик касбини шарафлаб келаётир. У доимо хат-хабар ва газета-журналларни ўз эгасига вақтида етказиб беради.

Р. Худойқулов.

УЗОҚ ГАЛАКТИКАЛАР ЙЎЛЛАРИДА

ФАН ОЛАМИДА

Грузия астрофизиклари ой юзида ҳозирга қадар номаълум 10 дан ортиқ тузилишларни очдилар. Буларга «Поляри кратер» ва «Поляри цирк» деган номлар берилди. Абастумани астрофизика обсерваториясида яратилган янги асбоб-кўп каналли поляривизор туфайли шуларни очиш мумкин бўлди. Бу асбоб ой ва планеталардан акс этган қуёш нурларидан шуълаланувчи олтита экранда ой ва планеталарнинг тўла тасвирини кузатишга имкон беради.

Грузин астрофизикларининг янги аппарати акс этган нурларни секунднинг мингдан бир улушича вақтда ишлаб чиқиб, анализ қилади ва бу нурлар ёритқич юзининг физик хоссалари тўғрисида муфассал маълумотлар беради. Бу янги асбоб ёрдамида Юпитер ва Сатурн мунтазам равишда тадқиқ этилмоқда, ой юзи поляриметрик хоссаларининг тўла картаси вужудга келтирилмоқда.

Аммо, ерга қардош осмон жисмларининг табиатини ва келиб чиқишини аниқлаш, республика астрономларини банд қилган проблемалардан биттасигинадир, холос, деди обсерватория директори — Грузия Фанлар академиясининг академиги Евгений Харадзе ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида. Юлдузлар олами ва галактиканинг тузилишини ўрганиш бошқа муҳим ишларимиздандир.

Обсерваториямиз 14-катталикдаги 30 минг юлдуз спектрларининг каталогларини тузиб чиқди. Булар галактика тузилишини аниқлашга имкон беради. Қуёш теварагидаги турли йўналишларда бўлган юлдузлараро чангли муҳит ҳам ўрганиляпти. Абастумани астрофизиклари бир неча юлдузларга қадар бўлган масофани бир неча минг ёруғлик йилига қадар «тузатишга» муваффақ бўлдилар. Галактикадаги чанг булутларнинг умумий массаси қуёш массасидан 50 миллион баравар ортиқ келиши ҳам ҳисоблаб чиқилди. Галактик қора туманликларнинг мана шу асосда тузилган атласидан ҳозир кўпгина мамлакатларда фойдаланишяпти.

Ер атмосферасида 300 километрдан 2500 километргача борадиган баландликларда водороднинг вертикал тақсимланиши биринчи марта чамалаб чиқилди, унинг қуёш активлигига қараб концентрацияланиши ўрганилди.

Грузия астрофизикларининг тадқиқотлари республика ва мамлакат чегараларидан чиқиб кетди. Абастуманига ГФР, Дания, Франция, Англия ва Европанинг бошқа мамлакатларидан мутахассислар келиб кетишмоқда. Краков ва Копенгагендан келган ёш астрономлар шу ерда стажировка қилишмоқда.

Шифокор минбари

ИККИ ДОНА РЕДИСКА...

Маълумки, баҳор, куз ва айниқса ёз ойларида ошқозон ва ичакнинг турли юқумли касалликлари кўпроқ учрайди. Бунга об-ҳавонинг ўзгариши ва бошқа шароитлар сабаб бўлиши билан бир қаторда, энг аввало шахсий гигиенага риоя қилмаслик, санитария қоидаларини бузиш, ёз ойларида кўпаядиган мева-сабзавотларни ювмай истеъмол қилиш ҳамда эски, бузилиб қолган таомларни ейиш ҳам асосий сабаблардан бири бўлади. Касалликларнинг тез тарқалишида пашшаларнинг ҳам «ҳиссаси» катта. Умуман, турли микроорганизмларнинг оғиз бўшлиғи орқали ҳазм қилиш органларига кириши ва у ерда кўпайиб, ўздан заҳарли моддалар ажратиб чиқариши натижасида ошқозон-ичак касалликларининг дастлабки аломатлари юзага чиқа бошлайди. Организмда кўпайиб кетган микроорганизмлар кейин аҳлат билан чиқиб, бошқа соғлом кишиларни ҳам касаллантиради. Шунинг учун ҳам бемор киши дарров врачга мурожаат қилиши керак.

Ҳазм қилиш органларини жароҳатлантирувчи юқумли касалликлар бир неча хил бўлиб, улардан бири — **ошқозон ва ичакнинг яллиғланишидир.** Бу касаллик нотўғри овқатланиш, бирдан кўп таом ейиш ҳамда мева-чеваларни ювмай истеъмол қилиш натижасида келиб чиқади. Бузилиб қолган овқатни ейиш ҳам мана шундай касалликка йўлиқтириши мумкин. Кишида касаллик бирдан бошланиб, кўнгил айнийди, қоринда **оғриқ** пайдо бўлади, кейин қайт қилиш бошланади, ич кетади. Натижада организм бўшашиб, беморнинг аҳволи борган сайин ёмонлаша бошлайди. Юқоридаги бу белгилар қаторига яна бош оғриғи, ҳароратнинг кўтарилишини ҳам киритиш мумкин. Натижада юракнинг иши заифлашиб, агар тезда беморга медицина ёрдами кўрсатилмаса, хунук оқибатларга олиб келиши ҳам турган гап.

Чилонзор районида турувчи бир аёл боласи билан бозордан редиска харид қилган ва йўлда кета туриб ювилмаган редисканинг икки донасини боласига берган. Ўша куни бола кетма-кет қайт қилиб, борган сари ҳолсизланиб қолган. Ҳайриятки, уни ўз вақтида шифохонамизга олиб келишди. Икки дона ювилмаган редиска еб, 23 кун ётиб даволанишга тўғри келди! Бундай мисолларни яна жуда кўп келтириш мумкин.

Ошқозон-ичак касалликларидан бўлган **дизентерия-ичбуруқ** дарди ҳам икки хил формада ўтади. Дизентерия касаллигини ҳам маълум микроорганизмлар юзага чиқариб, бу касалликда ҳам юқоридаги белгилар содир бўлади. Бундан ташқари қориннинг пастки қисмида кучли оғриқ пайдо бўлиб, беморнинг ичи қон ва йиринг аралаш ўта бошлайди. Бундай беморлар бир кунда 20-30 марталаб ҳожатхонага борадилар. Улар бир-икки кундаёқ жуда оғирлашиб қоладилар. Агар врачларга вақтида учрашилмаса, бу касаллик **сурункали ичбуруққа** ўтиши мумкин. Бунда даволаш анча узоққа чўзилади.

Ёз ойларида кўпроқ учрайдиган хавфли касалликлардан яна бири **қорин тифидир.** Бу касаллик ҳам юқумли бўлиб, у аста-секин пайдо бўлади, баъзан эса бирдан бошланиши ҳам мумкин. Беморнинг иситмаси кўтарилиб, боши қаттиқ оғрийди, уйқусизлик бошланади, иштаҳа йўқолади, беморнинг қорнида оғриқ пайдо бўлади, дармонсизланади. Иситмаси юқори бўлишига қарамай, томир уриши суст ва заиф бўлади. Жигар ва қоратaлоқ катталашиб кетади. Бу касаллик ёш болаларда ва айниқса кексаларда оғирроқ ўтади.

Сариқ касаллигини ҳам махсус фильтрдан ўтувчи микроорганизмлар майдонга чиқаради. Бу касаллик фақатгина баданнинг сарғайиши бўлиб қолмасдан, балки у бутун организмнинг касаллигидир. Чунки вируслар ҳазм қилиш органларидан қонга сўрилиб, жигар тўқималарида кўпайиб кетади, натижада 2-5 ҳафта ичида бутун организмга тарқалади. Беморлар ўзларини ланж сезиб, тез чарчаб, иштаҳалари ёмонлашади, кўнгил айнийди. 5-7 кундан кейин эса кўзнинг оқ пардаси сарғаяди, ўнг қобирға остида оғриқ пайдо бўлади. Шундан кейингина сариқ баданга тарқалади. Бу белгилар уч ҳафтагача давом этади. Агар беморлар ўз вақтида даволаниб, парҳизга астойдил риоя қилмасалар, касаллик борган сари зўрайиб кетади.

Биз юқорида қисқагина таърифлаб ўтган юқумли ошқозон-ичак касалликларининг олдини олиш учун энг аввало шахсий гигиенага қатъий риоя қилиш керак. Овқатланиш олдидан қўлни тозалаб ювиш лозим. Озиқ-овқат идишларини ҳар доим озода сақлаш зарур. Бундан буён кўпайиб бораётган ҳўл мева ва сабзавотларни албатта ювиб истеъмол қилиш керак. Бундан ташқари, юқумли ошқозон-ичак касалликларига қарши эмлашлардан сира бўйин товламаслик лозим. Ана шундай қилинганда соғлиқнинг ашаддий душмани бўлган юқумли касалликлар кишиларга яқинлаша олмайди.

Ш. АСҚАРОВ,
Тошкентдаги 5-юқумли клиник шифохонанинг бош врачи.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

СОҲИБКОРЛАР ЙИҒИНИ

Хоразмнинг ширин-шакар қовунларининг миришкорлари Гурлан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозига кенгашга тўпландилар. Улар юбилей дастурхонини қовун-тарвуз ва мева билан безаш, саҳий еримиздан кўпроқ шифобахш неъматлар ундириб олиш ҳақида кенг фикрлашдилар, тажриба алмашдилар.

— Кўп йиллар колхозга раислик қилдим. Пенсияга чиққанимдан буён полизчилик ва боғбонлик билан шуғулланяпман. Биз Хоразм қовунининг 60 га яқин нави борлигини биламиз. Бу йил гектаридан 400 центнердан хилма-хил ширин қовунлар етказиб берамиз,—деди Гурлан районидаги «Ленинизм» колхозининг Ленин орденли полизчиси Матвафо ака Юсупов.

Қўшкўпир районидаги Карл Маркс номли колхоз боғбони Давлат Отажонов мўл ҳосил етиштириш бўйича ўз тажрибаларини ўртоқлашди.

Ўзбекистон сабзавот-полиз, картошка етиштириш илмий тадқиқот институти директорининг ўринбосари А. Каримов қовун-тарвуз етиштириш агротехникаси тўғрисида гапирди.

Эл дастурхонига кўпроқ Хоразм қовуни етказиб бериш юзасидан тадбирлар белгиланди.

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

«Шон-шуҳрат уйи»га кириб-чиқаётганларнинг сон-саноғи йўқ. Бу уй музей. Музейни бирор шаҳар ёки районда деб ўйламанг. У Андижон область, Ленин районидаги «Социализм» колхозида ташкил этилди.

Т. ЭРМАТОВ.

ТАБАРРУК ҚАРИЯЛАР

Бу қишлоқда юз ёшдан ошган кишилар жуда кўп. Уларнинг қилган меҳнатлари, ҳозир бажараётган ишларини кўриб таҳсинлар ўқийсиз. Бу қишлоқ Шаҳрисабз районидаги Китоб посёлкасидадир. Рўзибобо Носиров 109 ёшга кирган бўлса, Султон Бобошев 100 ёшга, Каримбобо Турдиев 90 ёшга яқинлашмоқда.

М. ҚОДИРОВ.

КЕНГ ЭКРАНЛИ

Регистон майдонида қурилган янги кенг экранли кинотеатр биноси қадимий Самарқанд шаҳрининг жамолини янада очиб юборди.

Х. ОЧИЛОВ.

СУВ ДАЛАГА ОҚМОҚДА

Тошкент область, Оққўрғон районини кесиб ўтадиган Оҳангарон дарёсига улкан тўғон қурилди. Бу дарё суви райондаги Свердлов номли, Навоий номли колхозлар ҳамда «Коммунизм» совхози далаларига оқа бошлади.

Д. ҲУСАНОВ.

ДОИМО БИРГАМИЗ

ИМТИҲОНЛАР ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ

Мактабларда қўнғироқлар жим бўлганига ҳам беш кун бўлди. 25 май куни умумий таълим мактабларининг ҳамма синфларидаги ўқувчилар ўзлари учун энг азиз, табаррук бўлган муаллимларининг сўнгги панд-насиҳатларини тинглаб уйларига тарқалдилар.

Агар бошланғич синфларда ўқиётган кичкинтойлар мактабнинг ўнта зинапоясидан яна бир поғона юқори кўтарилганликлари ҳақида шу куниёқ ота-оналаридан суюнчи олган бўлсалар, уларнинг опа ва акалари ўз ҳаяжонларини ичларига сиғдиролмай, энтика-энтика бўлажак имтиҳонлар ҳақида сўзлардилар. Дарвоқе, 5, 6, 7 ва 9-синф ўқувчилари имтиҳонларни ҳам муваффақиятли якунлаб, ўзлари ўқиган синфларининг рақамини битта ошириб баралла айтаётганларига ҳам мана уч кун бўлди. Ўтган шанба куни улар синфдан-синфга кўчириш имтиҳонларини топширган бўлсалар, кеча 8 ва 10-синфларда олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларининг эшигини қоқиш учун; завод ва фабрикалар, қурилишлар, колхоз ва совхозларга қадам ранжида қилиш учун йўлланма берадиган имтиҳонлар бошланди.

Пойтахтимиз Тошкентнинг территорияси кундан-кунга кенгайиб бир неча уй-жой массивлари, уларнинг бағрида янгидан-янги мактаблар қад кўтармоқда. Имтиҳонларни газета саҳифасида ёритиш учун қайси мактабга бориш, очиғини айтганда, бизни анча ўйлантириб қўйди. Мактабларнинг кўплиги жиҳатидан энг катта бўлган Октябрь районигами ёки янги қурилишлар макони Чилонзор районигами...?! Ниҳоят, қурилишлар кўлами жиҳатидан Чилонзор массиви билан изма-из бораётган Юқоривольт массивига боришни маслаҳат беришди. Биз массивга етмасдан, ярим йўлдаёқ баланд-баланд кўп қаватли бинолар орасида жойлашган Куйбишев районидаги 148-мактабда тўхтадик.

Мактабга киришимиз билан имтиҳон нафаси сезилиб турарди: коридорлар топ-тоза, навбатчилар ўз ўрнида, ўқувчиларнинг ҳам, уларни юпатаётгандек бўлиб кўринаётган ўқитувчиларнинг ҳам ҳаяжонларини пайқаб олиш унчалик қийин эмас эди. Ҳаяжонланмай бўладими?! Ахир, имтиҳон натижалари фақат ўқувчиларнинг қайдаражада етуклигини кўрсатибгина қолмай, уларга таълим берган ўқитувчиларнинг ҳам малакасини белгилаб беради, ҳатто ўз фарзандини тарбиялаб вояга етказган ота-оналарни яна бирбор ҳаёт кўригидан ўтказади.

Мана, ўзбек адабиётидан ёзма имтиҳон ўтказилаётган хонадамиз. Якка-якка бўлиб парталарда ўтирган ўқувчиларнинг бутун диққат-эътибори бир нуқтага қаратилган. Адабиёт ўқитувчиси М. Қаландарова Маориф министрлиги томонидан юборилган ёпиқ конвертни очиб иншо темаларини доскага ёзмоқда:

1. Ҳамид Олимжоннинг 30-йиллардаги ижоди. «Бахтлар водийси» шеърининг таҳлили.

2. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Бой ила хизматчи» драмасидаги Ғофир образига характеристика.

3. Меҳнат кишини улуғлайди.

Бир зумда хонага жимлик чўкади. Фақат дафтар устида юраётган пероларнинг қитир-қитиригина бу жимликни бузар, болалар ўзлари севиб танлаган темалари бўйича чуқур ўйга ботиб, уни тезроқ қоғозга туширишга ҳаракат қилардилар. Шу дақиқадан фойдаланиб, мактаб директори Ғ. Абзаловдан бу йилги имтиҳонлардаги янгиликлар, мактабнинг тарихи ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилдик:

— Ҳаммамизга маълумки, бултур зилзила туфайли синфдан-синфга кўчириш имтиҳонлари бекор қилинган, тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактабни битириш учун ўтказиладиган имтиҳонлар ярмига қисқартирилган эди. Бу йил имтиҳонлар яна илгариги изига туширилди. Ўтган шанба куни 5-синф — она тилидан (ёзма-диктант), 6-синф — математикадан (ёзма), 7-синф—она тилидан (ёзма—баён), 9-синф ўқувчилари геометриядан имтиҳонларни муваффақиятли топширдилар. Мана, бугун тўлиқсиз ўрта маълумот ҳақида шаҳодатнома ва етуклик аттестати учун имтиҳонлар бошланди: 8-синф ўқувчилари она тилидан (ёзма ва оғзаки), алгебрадан — ёзма, геометриядан; 10-синф ўқувчилари эса бугунги ёзма имтиҳондан ташқари яна 6 фандан (алгебра, геометрия, физика, химия, тарих ва чет тилидан) имтиҳон топширадилар. Мактабимиз тарихига оид арзигудек бирор нарса айтиб бўлармикин. 1963 йилда мана шу уч қаватли янги бинога кўчиб ўтиб, машғулотларни бошладик. Рус ва ўзбек группаларида ҳаммаси бўлиб 1400 дан ортиқ ўқувчи таълим олмоқда, — дейди директор.

10-синф ўқувчиси А. Каримова биринчи бўлиб ўз иншосини ўқитувчига топширди. Бу ёзма ишга кўз югуртирар эканмиз, қуйидаги жумлаларга кўзимиз тушди: улуғ пролетар ёзувчиси Алексей Максимович Горький яратган монументал образ — жаҳон ишчи-революционерларининг онаси Пелагея Ниловна: «Ҳақиқат қуёшини қон дарёсига ғарқ қилиб бўлмайди. Халқнинг ғазабинигина орттирасизлар, ваҳшийлар! Бу ғазаб ахир бир кун ўз бошларингни ейди»,— деб эзувчиларга қарши хитоб қилган бўлса, ўтмишнинг даҳшатли мусибатлари оқибатида қаноти қайрилган Жамила: «Ғофиржон, болангни ўлдирган, хотинингни хазон қилган бойнинг, бутун бойларнинг жазосини бер, хонадонига ўт қўй, ёндир!» деб Ғофирга мурожаат қилади. Эксплуататорлар тузумига қарши айбнома сифатида жаранглаган бу чақириқлар бекорга кетмади. Мана биз ҳозир эллик йиллик тўйини нишонлашга ҳаракат қилаётган Улуғ Октябрь бойларнинг хонадонига ўт қўйди. Озод ва бахтиёр ҳаётнинг эшигини очиб берди.

Ўқувчилардан Ш. Тошметов, Р. Ғуломова, М. Акбархўжаева, И. Раҳмонов, М. Турсунова ва бошқалар ҳам бирин-кетин ўз ишларини топшириб, синфдан чиқадилар. Коридорга чиққанимизда ўқувчилар муаллимларини ўраб олиб, улар билан қизғин суҳбатлашаётган эдилар. Мураббийлар ўз талабаларининг мустақил ҳаёт йўлига чиқиб олаётганликларидан хурсандликларини билдириш билан бирга, уларнинг мактабдан кетаётганликларидан қандайдир юраклари уюшаётганлигини сўзлардилар. Ўқувчилар эса қадрдон мактаблари, қўлларига ҳаёт компасини берган тарбиячилари билан доимо бирга бўлиш учун қайта-қайта ваъда берардилар.

А. МАЪЗУМОВ.

Суратда: А. Каримова ёзма ишини ўқитувчига топширмоқда.

А. Абалян фотоси.

Планетамизда

ИСРОИЛ ИҒВОСИ

Яқин Шарқ районидаги сиёсий аҳвол барометрининг кўрсаткичи «Бўрон» белгиси атрофида яна айланиб юрибди. Исроилнинг давлат ва ҳарбий арбоблари май ойининг ўрталарида бу райондаги ҳаддан ташқари оғир вазиятни янада мушкуллаштиришга қаратилган бир қанча дангал гапларни айтишди. Уларнинг баъзилари можаро кескинлашган тақдирда Американинг 6-флоти Исроил ҳарбийларига ёрдам беради, деб очиқ гапиришди. Исроил армиясининг қўмондонлиги Сурия—Исроил чегарасида кўп кучларни тўплай бошлади.

Ўзаро мудофаа тўғрисида Сурия ҳукумати билан шартнома тузган Бирлашган Араб Республикасининг ҳарбий қисмлари жанговар тайёр ҳолга келтирилди, ҳарбий кучларнинг талайгина қисми, шу жумладан, танк ва тўплар Қоҳирадан ўтиб, Синай ярим ороли томон йўл олди. Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фавқулодда қуролли кучларини (бу қуролли кучлар бир вақтлар Миср-Исроил чегарасида яраш битимининг бажарилишини таъминлаш учун бу ерга юборилган эди) Ғози районидан олиб чиқиб кетишини талаб қилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қўшинлари олдинги позициялардан кетиб, бу позицияларни Миср солдатларига бўшатиб беришди. Президент Жамол Абдил Носир ҳукуматнинг Исроил кемалари учун, шунингдек стратегия материалларини Исроилнинг Элат портига келтириши мумкин бўлган бошқа ҳамма кемалар учун Акаба кўрфазини ёпиб қўйиш тўғрисидаги қарорини эълон қилди.

Ироқ ва Ливан ҳам ўз армияларини жангга шай қилиб қўйишди. Жазоир, Иордания, Қувайт, Судан ва Саудия Арабистони Исроил билан қуролли можаро рўй берган тақдирда Бирлашган Араб Республикаси билан Сурияни қўллаб-қувватлажакларини билдирдилар. Исроил ҳам кескинликнинг қоқ маркази-Синай ярим оролига кўп қуролли кучларини юборди.

Исроилнинг иғвоси билан Яқин Шарқдаги аҳволнинг ғоят кескинлашганлиги жаҳон жамоатчилигини қаттиқ ташвишга солиб қўйди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари У Тан вазиятни ўрганиш ва Бирлашган Араб Республикасининг раҳбарлари билан музокаралар олиб бориш учун самолётда дарҳол Қоҳирага келди. Исроил элчиларининг Ғарб мамлакатлари раҳбарлари билан доим «маслаҳатлашиб турганлари» ҳам сиёсий обзорчиларнинг эътиборларини жалб этди.

Ҳозирги вақтда империалистларнинг асосий зарбаси Сурияга қарши қаратилганлиги соғлом фикр юритувчи ҳар бир кишига аёндир. Сурияда Араб социалистик уйғониш партиясининг ҳокимият тепасига келган сўл раҳбарлари бир қанча прогрессив социал тадбирларни амалга оширмоқдалар. Араб дунёсидаги прогрессив революцион кучларнинг ўзаро яқинлашиш тенденцияси пайдо бўлди. Империалистик доиралар бу процессга халақит беришга уриниб. синалган қуролни, яъни Исроилни ўз планларини амалга ошириш учун бир воситага айлантирдилар.

Совет ҳукуматининг Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида 24 майда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: «Совет ҳукумати шунга аминдирки, халқлар Яқин Шарқда ҳарбий можаронинг авж олдирилишидан манфаатдор эмаслар. Нефть учун курашаётган бир ҳовуч мустамлакачи монополиялар ва уларнинг гумашталаригина шундай можародан манфаатдор бўлишлари мумкин. Бундан фақат империализм кучлари манфаатдор бўлиши мумкин. Исроил империализм кучлари сиёсати изидан боряпти».

Жанубий Вьетнам. Озодлик армиясининг жангчилари Америка агрессорларига ва қўғирчоқ режим армиясига қақшатқич зарба бермоқдалар. Суратда: жангчилар отишма тугагандан кейин бир зум ҳордиқ чиқаришга тўпланишган. ВИА—ТАСС фотоси.

ПЕКИН ПОЛИЦИЯСИНИНГ ЎЗБОШИМЧАЛИГИ

ПЕКИН. (ТАСС). Хитойдаги Болгария элчихонасининг биринчи секретари Н. Милчанов шу йил 26 май куни Пекин марказида газета сотиб олаётган вақтда хунвэйбинлар оломони уни қуршаб олди ва полиция участкасига олиб борди. Н. Милчановни у ерда икки соатгача қўйиб юбормадилар ва Болгария элчихонаси билан алоқа боғлашга рухсат бермадилар. Граждан кийимидаги ва полиция формасидаги шахслар болгар дипломатини сўроқ қилиб, уни хунвэйбинлар газетасини сотиб олганликда айбладилар. Полиция участкасида Н. Милчановга, чет элликлар фақат «Женьминь жибао» каби газеталарни сотиб олишлари мумкин, дейишди.

АҲВОЛ ҲАЛИ ҲАМ КЕСКИН

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикаси матбуотининг хабарларига қараганда, Яқин Шарқдаги аҳвол ниҳоят даражада кескин бўлиб турибди. Исроил қуролли кучларини Бирлашган Араб Республикаси ва Сурия чегараларига тўплаш, шунингдек Ғарб давлатларининг ҳарбий денгиз кучларини шу районга юбориш давом этмоқда. Шу муносабат билан Бирлашган Араб Республикаси ошиғич эҳтиёткорлик чораларини кўришга мажбур бўлди. Мамлакатнинг ҳамма министрликларида, дейилади «Алахбор» газетасининг хабарида, отпускалар берилмайдиган бўлди ва кеча-ю кундуз ишлаш тартиби жорий қилинди. Ҳамма жойда қуролли кучлар фойдасига маблағ тўплаш кампанияси кенг давом этмоқда, қўшимча бир қанча донорлик пунктлари очилди. Аҳолини ҳарбий ишларга тайёрлаш кенг миқёсда ташкил этилди, ҳаво тревогалари машқлари ўтказилмоқда. Қўшинларни энг хатарли районларга юборишга доир қўшимча чоралар кўрилмоқда. (ТАСС).

СУДАНДА САФАРБАРЛИК

ХАРТУМ. Яқин Шарқдаги аҳвол кескинлашганлиги ва Араб мамлакатларига қарши агрессия хавфи борлиги сабабли Судан ҳукумати ялпи сафарбарлик эълон қилди. Бу тўғридаги хабар Суданнинг яқинда тузилган министрлар кабинети ўтказган мажлисдан кейин эълон қилинди. (ТАСС).

ФУТБОЛ

«ПАХТАКОР» ЯНА ЮТҚАЗДИ

Ўтган куни мамлакат биринчилиги учун олий лигада қатнашаётган командаларнинг бир неча учрашуви бўлиб ўтди.

«Пахтакор» командаси бу гал Донецк шаҳрида маҳаллий «Шахтёр» командасининг меҳмони бўлди. Учрашувнинг ўн олтинчи минутида Пшеничниковдарвозасига мезбон футболчи Анатолий Плипчук киритган ягона тўп матч натижасини кончилар фойдасига ҳал қилди.

«Пахтакор» командасининг ҳужумчиси Геннадий Красницкий қўполлиги учун яна огоҳлантирилди. Учрашув тамом бўлишига икки минут қолганда судья В. Барашков уни ўйиндан чиқариб юборишга мажбур бўлди.

Тбилисилик динамочилар ўз майдонларида яна бир ғалабани қўлга киритдилар. Одесса шаҳрининг «Черноморец» командаси билан бўлган ўйинда 1:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. Ростовлик армиячилар «Қайрат» командасини 2:1, пойтахтнинг «Спартак» командаси «Крылья Советов» (Куйбишев)ни 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Кутаисида маҳаллий «Торпедо» ва «Динамо» (Киев) командаларининг учрашуви эса 1:1 бўлиб тугади.

Турнир жадвали қуйидагича:

Командалар	У.	О.
1. «Динамо» К.	11	16
2. «Динамо» Тб.	11	15
3. «Динамо» М.	9	13
4. «Шахтёр»	11	13
5. «Динамо» Мн.	9	12
6. «Нефтяник»	10	12
7. СКА	11	12
8. «Торпедо» М.	9	10
9. «Заря»	9	10
10. «Кр. Советов»	10	9
11. «Пахтакор»	11	9
12. «Спартак»	10	9
13. «Торпедо» КТ.	11	9
14. «Арарат»	9	8
15. «Локомотив»	9	8
16. «Зенит»	9	7
17. ЦСКА	9	6
18. «Қайрат»	11	6
19. «Черноморец»	11	6

Эслатма: Кеча кечқурун бўлиб ўтган матчлар жадвалда ҳисобга олинмаган.

* * *

«А» класси иккинчи группасидаги учинчи кичик группада беллашаётган командаларнинг навбатдаги учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Локомотив» (Челябинск)— «Строитель» (Ашхобод) — 3:0, «Строитель» (Уфа) — «Политотдел» (Тошкент области) — 1:0, «Энергетик» (Душанба) — «Нефтяник» (Фарғона) — 1:4, «Помир» (Ленинобод) — «Олга» (Фрунзе) — 2:0, «Кузбасс» (Кемерово)—«Звезда» (Пермь)— 0:1. «Торпедо» (Томск) — «Уралмаш» (Свердловск) — 0:1 СКА (Хабаровск) — «Восток» (Усть-Каменогорск) — 1:0, «Луч» (Владивосток) — «Шахтёр (Қараганда)—0:0, «Иртиш» (Омск) — «Темп» (Барнаул) — 0.0.

* * *

Ленинград шаҳрида Мексика миллий терма командаси билан СССР терма командаси ўртасида ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Ўйинни ғоят юксак савияда ўтказган СССР терма командаси 2:0 ҳисобида меҳмонлар устидан ғалаба қозонди.

ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ

АФСОНАВИЙ ДАРАХТ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат комиссияси эвкалипт дарахтини кўпайтириш юзасидан ҳар беш йилда жаҳон конференциялари ўтказиб туради. Дунёда ёғоч танқислиги сезилиб қолгач, БМТ эвкалипт дарахтига халқаро миқёсда эътибор беряпти. Чунки эвкалипт дарахти афсонадагидай, кун сайин, соат сайин ўсади. Битта эвкалипт дарахти беш йилда бутун бир ўрмонга айланиши мумкин.

Европаликлар эвкалипт дарахтини илк бор унинг ватанида — Австралияда ва Тасманияда кўрган эдилар. Эвкалипт уруғини биринчи марта 1777 йилда унинг ватанидан ташқарида, Англияда экдилар. Ўша вақтда бу дарахтга ажойибот деб қарашарди.

Асримизнинг бошларида Африкада, Испанияда, Португалияда янги шахталар қурила бошланди. Бразилияда темир йўл қурилиши авж олиб кетди. Бу мамлакатларда жуда кўп ёғоч, шпал, паровоз учун ёқилғи талаб қилинарди. Шунда эвкалипт дарахти ёрдамга келди.

Эвкалипт ёғоч сифатида жуда пишиқ материал. Бундан ташқари эвкалиптдан қоғоз, вискоза, унинг баргларидан эса қимматбаҳо эфир мойлари тайёрланади. Бундай мойлардан рудаларни, жумладан, уран рудаларини бойитишда, лак, клей, бўёқ ва дориворлар тайёрлашда фойдаланилади. Эвкалипт мойлари кондитер — қандолатчилик саноатида, шунингдек, атторлик буюмлари тайёрлашда ҳам қўлланилади. Бу дарахтларнинг ҳиди ҳам турлича. Лимон эвкалиптидан олинган мойдан лимон ҳиди, толбаргли эвкалипт мойидан ялпиз ҳиди, макартур эвкалиптидан атиргул ҳиди келади. Бинафша, гулисафсар, сипипидар ҳидини таратувчи эвкалипт мойлари ҳам бор.

Эвкалипт дарахтининг кўриниши ва табиий хусусиятларига кўра етти юзга яқин тури бор. Улкан эвкалиптларнинг бўйи юз метрдан, айланаси ўн метрдан ошади. Бир вақтлар кўчманчилар эвкалипт дарахтининг кавагида яшаганлар.

Ер юзида икки миллион гектарга яқин майдонда эвкалипт дарахти ўсади. Шуниси қизиқки, бу дарахт ватанидан ташқарида яхши ўсади. Масалан, деярли дарахтсиз, ярим саҳро мамлакати бўлган Марокаш ўзининг эвкалипт дарахтлари туфайли Англиядай мамлакатни ёғоч билан таъминлайди. Италиянинг Понт ботқоқликларида ҳар гектар ерда эллик кубометргача эвкалипт дарахти кўпаяди. Бразилияда эса етти йиллик эвкалипт ўрмонида ҳар гектар ердан олти юз кубометргача ёғоч кесиб олиш мумкин. Бу ерда шу дарахтнинг куртаклари ҳар йили етти метрдан узаяди. Латин Америкасида эвкалипт дарахти ҳар йили йигирма миллион кубометргача кўпаяди.

Эвкалипт дарахтининг тез буғланувчи барглари сизот сувларини камайтиришга, безгак чивинларига қарши курашга ёрдам беради. Агар мамлакатимизнинг жанубий районларида ҳам эвкалипт дарахтлари ўстирилса, унинг ҳар гектаридан халқимиз уч минг сўмгача фойда кўради.

М. ГЕРАСИМОВ,
(«НЕДЕЛЯ»дан).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида: 17.55— **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Уйлаб топ?** (кичкинтойлар учун), 18.30 — **Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Мехикода учрашамиз** (телефильм), 19.05 — **Тошкентнинг бугунги ва эртаги истиқболи**, 19.30 — **Осиё устида бўрон** (бадиий фильм).

21.05 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 21.10 — **Телевизион янгиликлар**, 21.25 — **Телевизион миниатюралар театри** («Ёшлик» студияси). 22.25 — **Эстрада концерти.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси.**

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИГА КИРУВЧИЛАР УЧУН ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Химия. **Химиянинг асосий тушунчалари**, 19.10 — Математика. **Сонннинг абсолют миқдори.**

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Мурзилканинг саргузаштлари** (болалар учун), 18.15 — **Сўз—пионервожатийларга**, 18.40 — **Қора-Тоғ билан учрашув** (ҳужжатли фильм), 19.00 **бизнинг парторг** (телеочерк), 19.10 — **Сен учун, Эллада** (кинофильм), 20.00 — **Озарбайжон куйлари.**

Рус тилида: 21.10 — **Кичик саргузаштлар** (телеспектакль), 22.15— **Концерт** (Свердловск музикали комедия театри артистлари ижросида).

КИНО

Қишки бинода

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6 ва 9.15 минутда).

Кундузги сеансга иккита билет— «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Уқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

Бригададаги афсунгар —«МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 10 да).

Чукотка бошлиғи — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Лалварлик овчи — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

УЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ

1967/68 ўқув йили учун

ЎРТА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК БИЛИМ ЮРТЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ ТАЪЛИМ:

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Тошкент шаҳар, Парашютная кўча, 17-уй)
агрономия, агрохимия, ўсимликлар ҳимояси, ер тузилиши.

ТОШКЕНТ УЧЕТ-БУХГАЛТЕРЛИК ТЕХНИКУМИ
(Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 9-уй)
қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришда бухгалтер учёти, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида планлаштириш.

ЧИНОЗ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ
(Тошкент область, Янгийўл район, Олмазор станцияси)
агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, ветеринария (кундузги), зоотехния.

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ СИРДАРЕ ТЕХНИКУМИ
(«Малик» совхози)
қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

«ПАХТАОРОЛ» СОВХОЗ ТЕХНИКУМИ
(Сирдарё область, Ильич посёлкаси)
агрономия, қишлоқ хўжалиги механизацияси.

ТОШКЕНТ МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ
(Тошкент область, Оржоникидзе район, узумчилик ва мева-сабзавотчилик илмий текшириш институти)
мева ва сабзавотчилик, ўрмон хўжалиги, шаҳар ва аҳоли яшайдиган жойларни кўкаламлаштириш (кундузги).

ТОШКЕНТ ПАРРАНДАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ
(Тошкент область, Оржоникидзе райони, 8-почта бўлими)
кундузги
чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш, паррандачилик.

БУКАДАГИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ
(Тошкент области, Бўка райони)
қишлоқ хўжалиги механизацияси (кундузги).

ФАРҒОНА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Фарғона область, Охунбобоев район, «Ленинизм» колхози)
агрономия, бухгалтер учёти (кундузги).

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ҚУҚОН ТЕХНИКУМИ
(Қўқон шаҳри, М. Горький кўчаси, 28-а уй)
қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ АНДИЖОН ТЕХНИКУМИ
(Андижон область, Холдивонбег қишлоғи)
(қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

НАМАНГАН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Наманган шаҳри, Пролетар кўчаси, 10-уй)
агрономия, ипакчилик, ветеринария (кундузги), зоотехния, бухгалтер учёти.

САМАРҚАНД МЕХАНИЗАЦИЯ ТЕХНИКУМИ
(Самарқанд шаҳри, Красноармейский шоссеси, 157-уй)
қишлоқ хўжалиги механизацияси, товаршунослик, моддий-техника таъминоти ва тарқатиш.

САМАРҚАНД ЗООВЕТЕРЕНАРИЯ ТЕХНИКУМИ
(Самарқанд шаҳри, Возрождения кўчаси, 8-уй)
ветеринария (кундузги), зоотехния, қоракўлчилик

САМАРҚАНД МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ
(Самарқанд шаҳри, Октябрь кўчаси, 12-уй)
агрономия, мева ва сабзавотчилик, бухгалтер учёти.

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ШЕРОБОД ТЕХНИКУМИ
(Сурхондарё область, Шеробод район, «Комсомолобод» совхози)
қишлоқ хўжалиги механизацияси, гидромелиорация ишларини механизациялаштириш.

БУХОРО ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Бухоро шаҳри, Ленин кўчаси, 282-уй)
агрономия, зоотехния, ветеринария (кундузги), қишлоқ хўжалиги механизацияси.

ХИВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Хива шаҳри, Тозабоғ кўчаси, 2-уй)
қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш (кундузги), зоотехния, қишлоқ хўжалигида бухгалтер учёти.

НУКУС ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Қорақалпоғистон АССР, Нукус шаҳри)
агрономия, ветеринария (кундузги), қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида бухгалтер учёти.

ҚАРШИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Қарши шаҳри, Индустриаль кўчаси, 130-уй)
агрономия, қишлоқ хўжалиги механизацияси, бухгалтер учёти (кундузги).

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ЧИМБОЙ ТЕХНИКУМИ
(Қорақалпоғистон АССР, Чимбой район, «Чимбой» совхози)
қишлоқ хўжалиги механизацияси (кундузги).

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ХУЖАЙЛИ ТЕХНИКУМИ
(Қорақалпоғистон АССР, Шуманай посёлкаси)
қишлоқ хўжалиги механизацияси, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш (кундузги).

ТУРТКУЛ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
(Қорақалпоғистон АССР, Тўрткўл район, Қирққиз посёлкаси)
агрономия, қишлоқ хўжалиги механизацияси (кундузги).

Ўрта қишлоқ хўжалик билим юртига аризалар 1 июндан 31 июлгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1 дан 20 августгача, машғулотлар 1 сентябрдан бошланади (кундузги бўлимда).

Сиртқи бўлимга аризалар қабул қилиш 1 октябрдан 30 ноябргача, кириш имтиҳонлари 1 ноябрдан 15 декабргача ўтказилади.

Билим юртига кирувчилар танлаган мутахассисликларини кўрсатган ҳолда директор номига ариза ёзадилар.

Аризага маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), таржимаи ҳол, медицина справкаси (286-форма), учта фотосурат (3х4) қўшиб топширадилар.

Тўлиқсиз ўрта маълумот билан кирувчилар она тили (диктант), математика (ёзма ва оғзаки), тўлиқ ўрта маълумот билан кирувчилар: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш ва чорвачилик мутахассислиги бўйича — она тили ва адабиёти (иншо), математика (ёзма ва оғзаки); қишлоқ ва ўрмон хўжалиги, товаршунослик мутахассислиги бўйича — она тили ва адабиёти (иншо), математика (оғзаки) химия (оғзаки)лардан имтиҳон топширадилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик—В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт—В32347, Оммавий ишлар ва хатлар—В38679, В33553, Иллюстрация—В34524, Стенографистка—В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 125. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 01832